

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 petič vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2,50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati petič vrst & Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 1035L

Sovjetski mirovni ultimatum

Do danes bi morala Finska pristati na sovjetske mirovne pogoje: odstopitev vse Karelijske ožine z Viborgom, severno Laponsko s Pečengo in otok Hangö

Helsinki, 8. marca. s. (Reuter). Sinoči je bila objavljena nekoliko nejasna uradna izjava, ki pravi, da je finska vlada izvedela za nove sovjetske zahteve kot pogoj za sklenitev miru. Te zahteve so daljnosežnejše od onih, ki jih je stavila sovjetska Rusija Finski v oktobru lanskega leta. Izjava še pripominja, da so zaenkrat informacije o vsebini in načinu sovjetskih zahtev pomanjkljive.

Jasneje pa se je izrazil sinoči finski radio, ki daje samo od vlade odobrena uradna poročila. Radio je dejal, da je finska vlada res prejela nove sovjetske mirovne pogoje, da pa o njih ne bo še dala podrobnih informacij.

Po informacijah iz švedskih krogov je finska vlada sovjetske zahteve že odklo-

nila. To bi bilo sklepati tudi iz stilizacije snočnje uradne izjave.

Pariz, 8. marca. i. (Havas). Posebni dopisnik »Paris Soir« George Hessel javlja, da se je finski zunanji minister Tanner mudil v Stockholmu, kamor ga je bila pozvala švedska vlada. Kolikor se izve, so bili v Stockholmu Tannerju sporočeni sovjetski mirovni pogoji.

Na podlagi teh vesti naj bi Finska odstopila sovjetski Rusiji vse Karelijske ožine skupno z Viborgom, ves teritorij severno od Ladoškega jezera vključno Sortavalo, dalje severno Laponsko s Pečengo in naposled oporišče Hangö. Baje so sovjeti za sprejem teh mirovni pogojev stavili kot skrajni rok 8. marec.

V zraku: Naše letalstvo je izvedlo izvidniške in bombne polete ter je z bombami in strojnimi napadli sovražne oddelke in kolone na ledu Viborskega zaliva in Finskega zaliva.

Sovražno letalstvo je bilo posebno živo pri Kotki, Virolahitju in ob Viborskem zalivu. Na severu so bili napadeni Vuokatki in Sotkamo.

En sovjetski bombnik je bil sestreljen, dodatno sta bili potrjeni dve letali, ki sta bili nesigurno javljeni kot sestreljeni prejšnji dan.

Sovjetsko poročilo

Moskva, 8. marca. AA. (DNE). Poročilo generalnega štaba leningrajskega vojnega okrožja se glasi: V toku 7. marca ni bilo važnejših dogodkov. Na severnem bojišču so sovjetske čete zasedle mesto Nauti, 153 km južno od Pečenge. Na odseku severno od Ladoškega jezera in zapadno od Pitkarante so sovjetske čete zasedle otoke Maksimansar, Tetajarsari, Pajlionsari in Fuonkasari. Sovjetske letalske sile so bombardirale sovražne čete ter sestrelile 15 sovražnih letal.

Velika kraljica, zavita v kopreno

Podrobnosti o tajni vožnji največje ladje na svetu, ki je dospela v New York brez vsakega incidenta

New York, 8. marca. s. (Reuter). Prekomornik »Queen Elizabeth« je sinoči ob plovni iz karantene zaplul dalje navzgor po reki Hudson in se zadržal v pristališču družbe Cunard Line. Ladjo je prišel pozdraviti zastopnik newyorškega mesnega sveta.

Kapitan ladje je dal novinarjem po prihodu nekaj podatkov o vožnji. Dejal je, da je ob odhodu iz Glasgowa prejel v zapreženosti kuverti navodila za potovanje in da sam ni vedel, da bo plula ladja v New York, ko je odhajala iz luke. Ladja ni plula proti Ameriki v direktnem pravcu, temveč je ponovno menjala smer. Prvi dan so jo spremljali štiri angleški rušilci, pozneje pa jo končala potovanja samo še eden. Ladja nima na krovu nobenega obrambnega orožja, pač pa je opremljena z novimi, doslej še neuporabljenimi električnimi napravami, ki jo baše sčito pred udeleževanjem magnetičnih min.

V New Yorku ni bilo do predprekne noči prav ničesar znanega o prihodu

»Queen Elizabeth«. Sele pozno zvečer so opazili v pristališču Cunard Line, da je bilo priznanih nekaj luti in da je ladja »Mauretania« zapustila svoj stalni prostor v luki. Tedaj so novinarji pa tudi zasebniki pričeli oblezati urad Cunard Line s telefonskimi vprašanji. Družba pa je vsem odgovarjala: »Neka angleška ladja se bliža.«

Ameriški listi posvečajo prihod »Queen Elizabeth« največjo pozornost in označujejo vožnjo brez incidenta preko Atlantskega oceana kot velik uspeh. Nekaj newyorških listov prinaša poročilo o prihodu »Queen Elizabeth« pod naslovom »Velika kraljica je dospela brez incidenta v kopreno«. Ko je ladja odhajala iz Glasgowa, so bile baše namenoma razširjene govore, da odhaja v Southampton, kakor je bilo to res lani pred izbruhom vojne nameravalo Domnevaio, da je nemško letalo ki je preteklo sotočo bombardiralo parnik »Domala«, morda iskalo »Queen Elizabeth«.

mu. »Times« smatrajo, da so izjave grofa Csakyja neupravičene ter odločno zagovarjajo akcijo dr. Beneša in njegovih tovarišev.

Politične aretacije na Madžarskem

Budimpešta, 8. marca. i. Policija je večar aretirala več članov narodnosocialistične stranke. V zvezi s tem piše »Nemzeti Ujszag«, da je to pričetek velike očistevalne akcije na Madžarskem, kajti madžarska vlada je trdno odločena odstraniti in izločiti vse ilegalne organizacije v državi. Javnost je odločni sklep vlade sprejela z odobravanjem.

Prijateljski odnosi med Bolgarijo in Turčijo

Ankara, 8. marca. s. (Havas). V turških uradnih krogih je bil zelo ugodno sprejet prihod novega bolgarskega poslanika Kirova, ki je 5. marca izročil predsedniku republike svoja poverljiva pisma. Istočasno se mudi v Ankari turški poslanik v Sofiji, ki je bil poklican na poročanje od zunanjega ministra Saradzoga. Tudi turški poslanik v Rimu je že dalje časa v Ankari.

Carigrad, 8. marca. AA. (Anatolska agencija). Neke bolgarske vojno letalo je preletelo prepovedano cono turškega ozemlja. Topništvo je letalo prisililo, da je moralo pristati. Z ozirom na prijateljske odnose, ki obstojajo med Bolgarijo in Turčijo, je vlada sklenila vrniti bolgarskim oblastem nepoškodovano letalo, ter oba letalska častnika, ki sta se v njem nahajala.

Vojna na morju

London, 8. marca. s. (Reuter). V Severnem morju so našli ruševine dveh pogrešanih nizozemskih ladij. Gre za 2000 tonški parnik »Wechte«, ki je bil na poti iz Severne Amerike v Rotterdam ter je imel 23 moških posadke, ter 900tonski parnik »Groot« z 18 moškimi posadke. Za posadkami ni nobenega sledu.

V luku v Anwers je dospel nizozemski parnik »Delftsaile«, ki je javil, da ga je na poti iz Newcastlea bombardiralo nemško letalo, ne da bi ga zadelo.

London, 8. marca. s. (Reuter). Nemško letalo, ki je bilo večar sestreljeno ob škotski obali, je bilo tudi Heinckel. Enega člana posadke so pozneje našli v gumijastem čolnu v bližini obale in so ga rešili.

Neka ladja ob vzhodni obali je smotila klice na pomoč. Opazili so tudi svet požara na morju. Rešilni čoln z obale je odšel na pomoč, vendar se do sedaj še ni vrnil.

Švedsko posredovanje na nemško pobudo

Tajna pogajanja v Stockholmu — švedska je prevzela vlogo posredovalke zaradi nevarnosti za nevtralnost severnih držav, ako bi Finska zaprosila vojaško pomoč od zaveznikov

Stockholm, 8. marca. s. (Reuter). Švedsko zunanje ministrstvo je sinoči na vprašanja novinarjev zanikalo, da bi vedelo kakoli o finski sovjetskih mirovni pogajanjih s švedskim posredovanjem. Nato pa je bila zvečer odredjena cenzura za vse poštni promet z inozemstvom, tudi brzojavni in telefonski. Ta ukrep je bil utemeljen s pojasnilom, da je treba preprečiti v inozemstvu širjenje vesti, ki bi bile lahko zelo nevarne. Telefonski promet z inozemstvom je bil skoro do polnoči sploh prekinjen v Stockholmu. Sele okrog polnoči je bil zopet obnovljen.

Vesti o švedskem posredovanju v finski sovjetskem sporu pa se trdovratno širijo dalje. Potrjujejo jih tudi v Parizu in Kopenhagi. Zdi se, da je do posredovanja prišlo na nemško pobudo.

Bivši finski predsednik Svinhofvud in bivši poslanik v Stockholmu dr. Paasikivi sta prispela v Stockholm že pred dvema dnevi, kar pa se je izvedelo šele včeraj. Stockholm, 8. marca. s. (Ass. Press). Govorice o finski sovjetskih mirovni pogajanjih s švedskim posredovanjem se trdovratno vzdržujejo. Baje so se s posredovanjem švedskega zunanje ministrstva že dalje časa vodili razgovori o mirovni pogodbi med sovjetsko poslanico v Stockholmu Kolontajevu in finskim po-

slanikom Erkkom, bivšim zunanjim ministrom. Zadnje dni se je teh razgovorov baje udeleževal tudi dr. Paasikivi.

Švedsko vlado je privlečlo do posredovanja baje prepričanje, da bi se šeer Finska obrnila za pomoč na Anglijo in Francijo, kar bi spravilo v nevarnost nevtralnost skandinavskih držav. Poleg švedske pa je tudi Nemčija želela posredovati v sovjetsko finskiem sporu, vendar je hotela počakati toliko časa, da je dosegla sovjetska Rusija važnejši uspeh s svojo vojsko na bojišču.

Razgovore o posredovanju je baše nedavno pričel znani finski raziskovalec prof. Sven Hedin, ko se je mudil v Berlinu. Sven Hedin je imel ob tej priliki razgovore s kancelarjem Hitlerjem in zunanjim ministrom Ribbentropom.

London, 8. marca. s. (Ass. Press). Vsi današnji angleški listi posvečajo največjo pozornost vestem o sovjetsko finskih pogajanjih za premirje. »Daily Telegraph« prinaša čez celo prvo stran naslov: »Stalin pošilja Finski mirovni ultimatum.«

Moskva, 8. marca. s. (Ass. Press). Doslej sovjetski vladni krogi niso ničesar vedeli, da bi bila sovjetska vlada stavila Finski mirovne predloge, ali da bi bila sploh pripravljena končati vojno s Finsko.

Masarykovo apostolsko poslanstvo

Pariz, 8. marca. AA. (Havas). Včeraj je bila na Sorbonni Masarykova proslava. Slavnostni govor je imel češkoslovaški poslanik Osuski, ki je orisal delovanje Masaryka, tvorca češkoslovaške republike. Osuski je med drugim dejal:

Masaryk je posvetil vse svoje življenje delu ter skrbel vedno za to, da bi vsakdo izvedel resnico. V tem je njegovo apostolsko poslanstvo, katerega cilj je bil dvig narodne prosvete, ki tudi in pospešuje intelektualno moč naroda. Mi nadaljujemo delo onega, ki je bil naš vodja in ki bo s svojo vedno živo mislijo ostal naš duhovni vodja. Ko se borimo za češkoslovaško republiko, branimo osebnost človeka, kot je bil Masaryk, ki je delal vse svoje življenje za ta cilj.

Osuski je končal svoj govor z besedami: Zahvaljujem se predsedniku Herriotu ter vsem Francozom in tujcem, ki so se tu zbrali, da počaste spomin velikega človeka in da nam dajo na ta način hrabrost, da se še dalje borimo pod slavno zastavo našega predsednika Osvoboditelja.

Prisega češkoslovaške vojske v Franciji

Pariz, 8. marca. i. Včeraj so o priliki rojstva obletnice T. G. Masaryka pred zastopniki francoskih vojaških oblasti in češkoslovaškega poslanstva svečano prisegli oddelki češkoslovaške vojske v Franciji. Prisega se glasi:

»Prisegamo po svoji vesti in prepričanju, da bomo ostali zvesti svoji domovini, republiki Češkoslovaški, za katere osvoboditev se bomo borili z vsemi svojimi silami. Prisegamo, da se bomo vsledar in brez pridržkov podvrgli češkoslovaškemu narodnemu odboru, ki vodi borbo za osvoboditev naše domovine ter da bomo vsledar pokorni vsem svojim predstojnikom, ki jih bo odbor izbral. Prisegamo, da bomo vedno izpolnjevali njihove ukaze tudi v nevarnosti in brez vsakega upora ali oklevanja ter da nikoli ne bomo zapustili naše armade ali si pomislili žrtvovati življenje za obrambo češkoslovaške republike in njene neodvisnosti. Prisegamo, da bomo drug drugemu pomagali braniti se do kraja, kakor to zahteva naša čast ter zvestost naših državljanjskih dolžnosti.«

Neupravičene izjave grofa Csakija

London, 8. marca. AA. (Reuter). »Times« prinašajo uvodnik, v katerem se dotikajo govora madžarskega zunanjega ministra grofa Csakyja v madžarskem parlamentu. List posebno naglašja, da je ta govor zelo presenetil tako madžarske kakor inozemske kroge. Grof Csaky je nastopil proti Benešu in generalu Sikorske-

česar pridobiti, če se zapletejo skandinavske države v vojno. Enako se boja ta švedska in Norveška, da bi postala skandinavska prizorišče vojne med vesiljani. Pa tudi Italija skuša posredovati. Dopisnik lista »Popolo d'Italia« iz Helsinkov piše, da je Italija ena izmed držav, katere diplomacija vidi potrebo miru med sovjetsko Rusijo in Finsko, in sicer iz višjih humanitarnih in političnih vzrokov. Italijanski list pravi dalje, da si finska vlada in vojska kroji baše niso edini g'ede sklenitve miru. Večina generalov je proti vsakemu kompromisu. Maršal Mannerheim pa se baše zavzema za pogajanja, ki bi omogočala časten mir. Kljub ogromnim naporom na Karelijski ožini se doslej sovjetskim četam ni posrečilo niti poraziti finske vojske, niti uničiti morale finskega naroda.

severozapadni obali Viborskega zaliva. Borba se nadaljuje za otoke v severozapadnem delu zaliva. Sovražnik je imel na ledu zaliva težke izgube, uničenih je bilo nad 30 tankov.

Med Viborskim zalivom in reko Vuoksi so bili odbiti vsi lokalni napadi sovražnika. Uničenih je bilo 17 tankov. Napad, ki ga je po močni artiljerijski pripravi podvel sovražnik ob reki Tajpale, je bil odbit.

Severnovzhodno od Ladoškega jezera je napadel sovražnik pri Pitkäranti in zavzel nekaj otokov, ki smo jih imeli doslej mi v posesti.

Pri Uumi so bili odbiti sovražni napadi. Pri Kollanjokiju se borbe nadaljujejo. Pri Kuhmu je bil odbit sovražni napad. Drugod nič novega.

Na morju: Novi poskusi sovražnih napadov preko ledene površine Finskega zaliva proti Havansaariju in Virolahitju so bili preprečeni.

Finska ne more sprejeti novih zahtev

Dosedanji potek vojne ne upravičuje sovjetov za še večje zahteve — Maršal Mannerheim za časten mir

Helsinki, 8. marca. s. (Havas). V tukajšnjih diplomatskih krogih komentirajo sinočno uradno objavo finske vlade o govoricah, da je sovjetska vlada stavila Finski nove zahteve kot osnovo za mirovna pogajanja. Že iz uradne izjave same izhaja, da smatra finska vlada te zahteve kot prevelike. Finska vlada tudi ne omenja švedskega posredovanja. Vsekakor se zdi, da dosedanj potek vojne ne upravičuje sovjetske Rusije, da bi stavljala Finski še večje zahteve. Obenem pa hoče finska vlada varovati pred finko lastnostjo največjo diskrecijo, dokler so pogajanja v trku Finska gotovo ne bo pristala na zahteve, ki bi prizadevale njeno neodvisnost.

Poskusi posredovanja med sovjetsko Rusijo in Finsko prihajajo očividno z več strani in iz različnih nagibov. Nemčija si prizadeva doseči mir, ker ve, da nima ni-

Položaj na bojišču nespremenjen

Helsinki, 8. marca. s. (Havas). Položaj na finskiem bojišču je že 48 ur nespremenjen. Viborg se še upira. Sovjetske čete nadaljujejo s poskusi napadov preko ledene površine Finskega zaliva na finko obalo. Na ta način bi lahko prišle za hrbet finskih postojankam. Doslej so se vsi ti poskusi končali z neuspehom.

Helsinki, 8. marca. i. Letnik 1920 je bil včeraj poklican pod zastave. Gre za 20-letne mladeniče, ki bi bili v mirnem času pozvani pod orožje šele jeseni.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 8. marca. s. (Fin. tel. ag.). Včerajšnje finko vojno poročilo o dogodkih 6. marca se glasi:

Na kopnem: Sovražnik je na zapadu Karelijske ožine ves dan močno napadal proti

Iz notranje politike

CIGAVO JE JADRANSKO MORJE

Odkar so padle na hrvatski strani malo čudne izjave, da so samo Hrvati in Italijani gospodarji Jadranskega morja, se pojavljajo na srbski strani vedno večje zanimanje za »Srbsko morje«, za srbski del jugoslovenskega primorja od Debelega Brega do Bojane, ki je dolg kakih 250 km in obsega skoraj tretjino celotne jadranske obale. Poleg čisto političnih oziroma polemčnih elementov v srbskih listih, ki odgovarjajo totalitarno usmerjeni politiki hrvaškega političnega vodstva, se oglašajo tudi srbski gospodarstveniki, ki glede na hrvaške trditve zahtevajo čim prejšnjo in čim uspešnejšo jadransko politiko Beograda, da se pravočasno zagotovijo prometne in gospodarske zveze srbskih pokrajin s srbskim morjem. Tako objavlja n. pr. »Trgovinski glasnik« uvodnik z naslovom »Srbsko gospodarstvo na Srbsko morje«, kjer pravi med drugim:

Celokupna prometna in trgovinska politika Jugoslavije v zadnjih dvajsetih letih je bila posvečena severozapadnemu Jadrani. Poleg že obstoječe normane železniške proge sta bili dovršeni še dve, tako da bo severni Jadran zvezan kmalu kar s tremi normalnimi tiri z enim izhodom na Sušak, z dvema pa v Split. Zadnji dve teta skoraj paralelno ter sta oddaljeni druga od druge povprečno okoli 150 km. Medtem ko se je tako delalo v teh krajih, je ostal ves jug brez vsake železniške zveze normalnega tira. Bosanska ozkotirna zveza, ki je zvezana s srbsko ozkotirno železnico, se izteka na Jadran pri Metkoviću in Dubrovniku. Zopet na Jadran, ki je prišel v hrvaško etnično cono. Od Dubrovnika, oziroma od Hercegovnega dalje sploh ni nobene železniške zveze.

Zdi se, da so začeli zdaj razmišljati, dali je to bila dobra in koristna prometna politika z gospodarskega in nacionalnega srbskega stališča. Danes uvidevamo, da se je grešilo ne samo na račun srbskih narodnih interesov, temveč tudi na račun gospodarstva najbogatejših delov srbske zemlje, n. pr. južne Vojvodine in severne Srbije. Z gospodarskega in trgovskega stališča morajo biti bogati kraji zvežani z morjem po najkrajši poti. Pri nas se je delalo narobe. Ni težko uganiti, koliko škode je zaradi tega utrpelo gospodarstvo v teh krajih. Izguba zapadne in južne Srbije je še večja. Gospodarstvo teh krajev je tudi po vojni ostalo orientirano proti Solunu, ne pa na Jadran.

Zaradi napačne prometne politike, napačne tudi s srbskega nacionalnega stališča, so ostale zapadna Srbija, Kosovo, Metohija, Sandžak in Črna gora brez železniških zvez in brez izhoda na Srbsko morje. Južno primorje je zapuščeno, kolikor ni bilo storjenega po zasebni iniciativi in s težkim trdom. Tako prideš danes preje v Pariz in še dalje kakor pa na južni Jadran. Zato je država dolžna vsaj sedaj čim prej zvezati srbske pokrajine s Srbskim morjem. Srbski narod ima pravico zahtevati svoj izhod na svoje morje.

PROTI RADICEVEMU JEZIKU

»Hrvatska Straža«, zagrebška posredstvena ljubljanskega »Slovenca«, se zaletava v društvo »Hrvatski jezik«, češ da zanemarljivo svojo nalogo in pravi med drugim:

Tudi provinca se dviga in še kako odločno! N. pr. križevačko hrvaško učiteljsko društvo, ki zahteva, da se odstrani iz osnovnih šol današnji odurni hebridi »srbsko-rusko itd. ... jezik in se uvede predvorni Kumičičev ali skoraj isti današnji Budakov jezik.

O gledališkem jeziku nečemo zdaj govoriti, z zadovoljstvom pa poudarjamo, da je iz besednjaka uprave odstranjena beseda »direktor« in nekatere druge tučke. Društvo »Hrvatski jezik« bi našlo tudi tu mnogo dela.

Zdi se, kakor da namerava banska oblast sprejeti in uvesti jezik dr. Ante Radica. Ta veličan pozna življenje naroda kakor noben drug, vendar bi se zato ne moglo reči, da je prav v vsem popoln specialist. Kaj pravi o njegovem jeziku naše društvo?

TUDI »NARODNI VAL« USTAVLJEN

Banska oblast v Zagrebu je z odlokom od 6. marca na osnovi čl. 14 tiskovnega zakona z dne 6. januarja 1929 prepovedala nadaljnje izhajanje tednika »Narodni val«. Tednik je izdajal in urejeval v Zagrebu Vladimir Radčić, sin pokojnega Stjepana Radica.

TRIDESETLETNICA SKOKOLSTVA V BOSNI

Jugoslovenska sokolska župa v Sarajevu bo 9. in 10. t. m. svečano proslavila tridesetletnico srbskega sokolstva v Bosni. Proslave se bodo udeležili sokolski delegati iz vseh krajev države. Svečanosti se bodo začele z obiskom grobov Gavrilu Principa in njegovih tovarišev.

MADŽARSKA KULTURNA ORGANIZACIJA NA HRVATSKEM

V Zagrebu je bil te dni ustanovljen občan zbor Zveze madžarske kulturne zajednice za banovino Hrvatsko. Glavniški so poudarjali, da je bila zadevna akcija že davno v teku, da pa se je mogla uresničiti šele v novi banovini. Organizacijska pravila določajo gojitev madžarskih narodnih tradicij in jezika, organiziranje šolske izobrazbe, pomoč madžarskim duhovnikom in učiteljem, vzdrževanje madžarskih tečajev itd. Po pravilih se organizacija ne bo smela baviti s politiko. Z občnega zbora sta bili poslani pozdravni brzojavki dr. Mašiku in banu dr. Subašiću.

Francoski državniki so pojasnili Sumnerju Wellesu svoje stališče

ki ga soglasno odobrava ves francoski narod: trajen in pravičen mir na naših civilizaciji in človečanstva, gospodarska svoboda in razorožitev

Pariz, 8. marca. AA. Sumner Welles je sprejel večeraj popoldne na ameriškem poslaštvu zastopnike francoskega in anglo-ameriškega tiska. V kratki izjavi je dejal, da so cilji in značaj njegovega potovanja po Evropi jasno orisani in da Rooseveltovi izjavi tik pred njegovim odhodom. Z obiskom v Rimu, Berlinu, Parizu in Londonu, je nadaljeval Welles, sem se želim spoznati z razmerami v Evropi in obvestiti o tem Rooseveltu, ko se vrnem v USA.

Nato je Sumner Welles odgovoril na nekatera vprašanja in dejal, da se bo iz Londona vrnil v Pariz in da se bo pred odhodom v USA ustavil za dva dni v Rimu. Ni pa Welles hotel ničesar sporočiti o svojih osebnih vtisih o osebnostih s katerimi se je imel doslej priložnost sestati.

Predsednik republike Lebrun je ob 16. sprejel Sumnerja Wellesa. Pri njegovem prihodu mu je izkazala čast četa republikanske garde. Ob 17. je Welles sprejel predsednika vlade Daladierja.

Pariz, 8. marca. s. (Havas) Sumner Welles je imel večeraj dolge razgovore s predsednikom Lebrunom, ministrskim predsednikom Daladierom in podtajnikom za zunanje zadeve Champetier de Ribesom. O vsebini svojih razgovorov z evropskimi državniki varuje Welles največjo diskretnost in to bo treba tudi do konca njegovega potovanja po Evropi upoštevati. Samo predsednik Roosevelt bo zvedel za vsebino njegovih razgovorov.

Za one, ki poznajo splošna načela francoske politike, ki jih je tolikokrat razložil v svojih govorih ministrski predstojnik Daladier, ne bo težko posoditi, v kakšnem smislu so francoski državniki ob priliki svojih razgovorov z Wellesom pojasnili francosko stališče.

Opazeno je bilo, da so se približno istčasno z Wellesovim prihodom v Evropo povečala prizadevanja skandinavskih držav za mirno posredovanje. Nemčija je s

svoje strani skušala izkoristiti priliko, da izrazi Wellesov prihod v Evropo za posredovanje, ki bi privedel do konca vojne.

Znano je, da si nihče ne želi boljši miru kakor Francija. Toda razlikovati je treba med mirom in mirom. Francija ne stremi za nobenim osvajanjem, temveč ima druge ambicije. Noče samo miru, ki bi domelil le premirje, miru, v katerem bi morali biti njeni kmetje vsakih 6 mesecev mobilizirani. Francija hoče trajen in pravičen mir. To pa so tudi pogoji, ki jih je ponovno izrazil kot svojo predstavo svetovnega reda predsednik Roosevelt sam. Gre za mir, ki naj vrne svobodo vsem narodom, ne pa za mir, ki prizna novi svetovni red v nemškem smislu in ki neupravičeno zlorablja primerjavo med doktrino o življenjskem prostoru in Monroevio doktrino. Ki hoče vzpostaviti brutalno hegemonijo nad Evropo Takega miru Francija nikdar za nobeno ceno ne bo priznala.

Francija se bori za principe civilizacije in človečanstva. Pred 80 leti je Lincoln v ameriški državljanski vojni odklonil vsako misel na kompromis. Dejaj, da ne more ostati država napol v sužnosti napol pa v svobodi. V sličnem položaju pa je sedaj Evropa. Tudi Evropa ne more pristati na tako polovičarstvo.

Ko bo to vrašanje urejeno, potem bo Francija srečna. Da lahko sodeluje z Zedinjenimi državami. Amerika je že podala iniciativo za gospodarsko svobodo in razorožitev. Na obe ti iniciativi so zavrnili brez oklevanja pristali Amerika želi gospodarske svobode za posameznike in za države. Svobode da vsakdo kupuje kar hoče in kjer hoče. Na vse to Francija pristaja. Enako zaželena je tudi svetovna razorožitev, toda ta je možna samo kadar bo obnovljena gospodarska svoboda in politična varnost.

Francija noče od Zedinjenih držav ničesar, razen da ji še nadalje da to, kar

sedaj dobiva od njih. Hvaležna je za sedanjše razumevanje ameriške vlade v okviru nevtiralnosti. Francija samo brosi, da Amerika razume razloge, ki vodijo Francijo, da ne more priznati pacifične roparskih držav, ki hočejo doseči samo premirje, da se izkoristijo za nove napade.

Tako nekako se glasi stališče, ki ga bo podtajnik Welles izvedel od francoskih državnikov v svojih razgovorih. To stališče brez dvoma soglasno odobrava ves francoski narod. Soglasna zaupnica, ki jo je dobila vlada nedavno v parlamentu, to dokazuje.

Izolacijska politika Zedinjenih držav

London, 8. marca. s. (Reuter) Ameriški poslanik v Londonu Kennedy se je sinoči z letalom iz Pariza vrnil v London. O svojih vtisih, ki jih je dobil ob priliki obiska v Zedinjenih državah, je dal novinarjem nekaj izjav.

Dejal je, da postaja v Zedinjenih državah želja po izolaciji vedno močnejša. Kolikor je mogoče pod izolacijo smatrat željo, da se ne bi Zedinjene države zapletele v vojno. Ljudje v Ameriki vedno manj razumejo sedanjo vojno, da ne zato, ker ne bi hoteli pomagati zaveznikom, ali ker so sebični, temveč ker prevladuje povsod misel: Nečemo se boriti. Preiskava ameriške pošte in ladij s strani zaveznikov je to razpoloženje še ojačala. Kennedy je dalje dodal, da ni v Zedinjenih državah opazil nobenega znaka vojnega dobičkarstva. Govori se mnogo, da ostajajo Zedinjene države zato izven vojne, da več zaslužijo, toda to je nesporno. O Wellesovem poslanstvu ni hotel dati nobene izjave.

Katastrofa v čilskem premogovniku

Santiago de Chile, 8. marca. AA. (Havas). Večraj ob 11.30 je zasulo v premogovniku Svager v bližini Coronela rov, v katerem je bilo 400 delavcev. Nesreča se je dogodila v globini 150 m. Do 22. ure so izrekli 20 trupel in 20 ranjenih rudarjev.

Snežne razmere

Poročilo Tujakoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS 8. MARCA 1940.

Kateče-Planica 870 m: —10, jasno, mirno, 40 cm snega, osončno, brez snežne uporabe.
Planica-Slatine (Dom Mirja) 950 m: —8, jasno, mirno, 60 cm snega, osončno, brez snežne uporabe.
Planica-Tamar 1108 m: —8, jasno, 100 cm snega, osončno.
Pec-Petelinjek 1440 m: —9, jasno, 80 cm snega, osončno.
Kranjska gora 810 m: —13, jasno, mirno, 10 cm snega, sren.
Krnica: 150 cm snega, sren.
Pokljuka 1300 m: —5, jasno, mirno, 75 cm snega, sren.
Dolje-Mojstrana 550 m: —7, jasno, 40 cm snega, sren, skakalnice uporabne.
Radovljica 470 m: —7, jasno, mirno, 25 cm snega, sren.
Bohinj-Zlatorog 530 m: —4, jasno, 65 cm snega, sren.
Dom na Komni 1520 m: —11, jasno, 135 cm snega, sren.
Dom na Voglu 1540 m: —12, jasno, 135 cm snega, sren.
Koča pri Triglavskih jezerih: —12, jasno, 145 cm snega, deloma snežen.
Valvarzovje 1180 m: —7, jasno, 60 cm snega.
Dom na Krivacu 1700 m: —10, jasno, 95 cm snega, osrenjen.
Koča na Veliki planini 1558 m: —8, jasno, 60 cm snega, sren.
Skofja Loka 350 m: —11, barometer se dviga 25 cm snega, sren.
Polzevo 620 m: —6, jasno, 18, cm snega, osončno.

Borzna poročila

Curth, 8. marca. Beograd 10. — Pariz 9.935, London 17.535, New York 446. — Bruselj 75.60, Milan 22.535, Amsterdam 236.95, Berlin 178.75, Stockholm 106.275, Oslo 101.325, Kodaň 86.10, Sofija 5.50, Bukarešta 3.40. —

Narodno gospodarstvo

po poročilu Narodne banke

Ljubljana, 8. marca. Narodna banka je pravkar izdala obširno tiskano poročilo, opremljeno s številnimi tabelami in grafikami, o razvoju gospodarstva v naši državi lani. Iz poročila posnemamo nekatere važnejše podatke, ki kažejo značilnosti našega gospodarstva. Glede na velike mednarodne spremembe, ki so nastopile z evropsko vojno, je sporečilo NB še posebno zanimivo in za presojo nadaljnjega gospodarskega položaja pomembno.

Mednarodna politična napetost, ki je vplivala na mednarodno gospodarstvo že predlanskim, se je lani še posebno stopnjevala in njen vpliv je bil posebno neugoden v prvem trimesečju. Spomladi se je pa poživela industrijska delavnost v vseh evropskih industrijskih državah, pač zaradi velikega oboroževanja. Velike evropske države so se pred jesenjo vročino pripravljale na vojno, kar seveda ni moglo ostati brez vpliva na gospodarstvo. Vendar s tem ni rečeno, da je vojna poživila tudi gospodarsko življenje v nevtiralnih državah. Kmalu je celo začela ovirati delavnost, predvsem zaradi otežkega uvoza surovin in oviranega pomorskega prometa.

Na naše narodno gospodarstvo mednarodna politična napetost do začetka septembra ni imela globljega vpliva. Bil je čas gospodarske konjunkturalne, čeprav so se pojavljale nekatere motnje na denarnem tržišču. Septembra pa smo bili že pod močnim vplivom vojne psihoze. Ljudje so začeli dvigati hranilne vloge, marljivo so se tudi seveda splošne motnje v izmenjavi dobrin, predvsem zaradi znatno zmanjšane in otežkega uvoza surovin. Povečani izdatki za državno obrambo in preskrba neobhodno potrebnih rezerv so povzročili povečanje denarnega obtoka in naraščanje dragotin. To je seveda zahtevalo tudi povečanje državnih izdatkov. Veliko povpraševanje po blagu je pa tudi poživilo delavnost. — Kljub izrednim razmeram donosnost našega gospodarstva v splošnem ni bila bistveno zmanjšana v primeri s prejšnjim letom in nekaterih drugih znakov. Avgusta lani je bilo 767.871 za varovanih delavcev, predlanskim istega meseca pa 756.873; novembra je bilo za varovanih še 734.947 delavcev (predlanskim 728.481). Približno tri četrtine industrije v naši državi je imelo znatno več dela kakor prejšnje leto, občutnejši zastoj je nastal le v tekstilni in usnjarski industriji.

Kmetijstvo. — Glavnih kmetijskih pridelanih je bilo lani pridelanih nekoliko manj, zlasti kromarje. Zasejane površine s pšenico je bilo 2.260.000 ha, pridelano je pa bilo 28.756.000 q pšenice. Ovsja je bilo pridelano na površini 370.000 ha, 3.483 tisoč q. Zasejane površine so bile lani pod povprečjem let 1935—39 pri kromarjih in ječmenju. Ali je povpraševanje inozemstva po kmetijskem blagu vplivalo na cene in v kolikšni meri, zdaj še ni mogoče ugotoviti. Pšenica se je pri nas podražila mnogo bolj kakor v sosednjih agrarnih državah. Tako se je od oktobra do januarja podražila pri nas za 26,5%. V Rumuniji je za 9,1 in na Madžarskem 0,2%. Vendar je bil izvoz pšenice do januarja mnogo večji kakor prej letom, po čemer bi lahko sklepali, da tudi pri nas ni vplival na cene samo nekoliko večji izvoz. Tudi kromarje se je pri nas bolj podražila kakor v sosednjih državah, čeprav je zdaj sploh ne izvažamo. Verjetno je, da so se kmetijski pridelki pri nas tako silno podražili predvsem zaradi večjega denarnega obtoka ali zaradi poživljene trgovine na račun denarja, ki je bil dotlej skrit v nogavicah. Za to govori tudi neenakomerno naraščanje cen pridelkov in živine.

Zunanja trgovina s kmetijskim blagom. — Izvoz in uvoz kmetijskega blaga sta bila lani zmanjšana v primeri z zunanjo trgovino predlanskim. Izvoz je bil zmanjšan bolj kakor uvoz. To velja za skupen izvoz, ne pa tudi za posamezne vrste blaga: tako je bilo lani izvoženo znatno več pšenice kakor predlanskim, in sicer v razmerju 214.743 ton : 110.417. L. 1938 je bilo v 4. trimesečju izvoženo 62.600 ton žitaric v vrednosti 106 milijonov din. Lani v istem razdobju pa 102 toni v vrednosti 179 milijonov din. Načev pšenice smo izvozili v Nemčijo, 86,05%. Lani smo tudi znatno več izvozili živine kakor predlanskim. Izvoz goveje živine je znašal lani 12.339 ton v vrednosti 107.559.000 din, predlanskim pa 9.577 ton v vrednosti 74.865 milijonov din.

Rudarska produkcija kaže lani velik napredek v primeri s prejšnjim letom. Produkcija premoga je znašala lani 6.048.000 ton predlanskim 5.742.000; produkcija metalnih rud 2.988.000 ton (2.908.000), produkcija ostalih rud je pa bila malo manjša 55.000 ton (65.000). Skupna rudarska produkcija je znašala lani 9.091.000 ton, predlanskim 8.715.000 ton.

Industrijska produkcija. — Lesna industrija kaže lani napredek po indeksnih številkah za 3,09% v primeri z l. 1938 in 17,2 odstotka v primeri z l. 1937. Večja delavnost lesne industrije gre predvsem na račun poživite v zadnjem trimesečju. Finska in Poljska ter delno švedska nista več zalagali mednarodnih tržišč z lesom. Skupno je bilo lani izvoženo lesa in lesnih izdelkov 1.231.151 ton, predlanskim pa 957.820 ton. — **Tekstilna industrija** je bila zelo prizadeta zaradi zmanjšane uvoznine surovin. Posebno je bila otežko nabava bombažnega prediva in zato so nekatera podjetja morala v naglici začeti graditi predilnice, da bi zvišala produkcijo vreten. Do septembra je bil uvoz surovega bombaža in ovejne volne v porastu v primeri s prejšnjim letom, nakar je nastopilo naglo nazadovanje. Računali so, da bo domača pridelava bombaža lani znašala 1000 ton, a pridelano je bilo le 800 ton. Produkcija tekstilne industrije se je lani zmanjšala, izraženo v metrih blaga za 0,7 odst., po komadih pa za 15,4%, med tem ko se je produkcija grobih izdelkov po teži povečala za 50,4 odst. v primeri z l. 1937 pa celo za 33,8%. Najbolj je najetja upravičeno s podražitvijo surovin, češ da liraniti zahtevajo 20—100% višje cene, in z zvišanjem delavskih mezd za 10—15 odstotkov. — **Produkcija toplotne industrije** je bila lani povečana v primeri s predlanskim za 3,3%, v primeri z l. 1937 pa celo za 33,8%. Najbolj je narasla produkcija elektrolitnega bakra, celo za 285 odstotkov, in svinca za 23,6%. Produkcija surovega železa je znašala lani 62.034 ton, predlanskim 59.362, — **Me-**

talna industrija izkazuje napredek v večji zaposlitvi delavcev za 4,6% in v večji produkciji za 11,2%. — **Papirnice** so producirale lani za 47,5%, po količini in za 20,4 odstotka po vrednosti. Domače papirnice še vedno ne morejo kriti vseh potreb, zato je bil lani uvoz papirja za 38,3% večji po količini in za 19,2 odst. po vrednosti.

Splošna zunanja trgovina. Po obsegu je bila naša zunanja trgovina lani zmanjšana v primeri z l. 1938 za 7,7%, po vrednosti pa za 2,5 odst. Aktivna 763,8 milijona din je največja v zadnjih 5 letih. Izvoz je bil lani zmanjšan po količini za 6,4%, po vrednosti pa povečan za 9,4%. Uvoz je pa bil manjši po vrednosti za 4,4 odst., po količini pa za 11,3%. Najbolj je nazadovao uvoz industrijskih surovin. Izvoz v Nemčijo se je zmanjšal od 42 odst. skupnega izvoza na 31,92%, pač pa se je povečal uvoz od 39,4 na 47,68%. Na drugem mestu v našem izvozu je bila lani Italija, prejšnja leta pa Anglija.

Konkurzov je bilo za 24,5% več, prisilnih poravnjav pa za 26,2% več. — **Promet z devizami** je lani znašal 3.702 milijonov din in je bil za 5,7% večji kakor predlanskim. Na ljubljanski borzi je bil promet za 30,85 odstotka večji. — **Hranilne vloge** so znašale ob koncu leta 10.187 milijonov din, pred letom pa 11.478 milijonov. Hranilne vloge samo pri denarnih zavodih v Sloveniji so znašale 31. decembra 1.874 milijonov din, pred letom pa 2.009 milijonov.

Na nekatere zanimive podatke se še povrnemo prihodnjč.

Iz Kranja

Mati in hči umrli isti dan. V terek je umrla v visoki starosti ga. Bizjakova, še isti dan pa tudi njena hčerka ga. Požgajeva, žena znanega knjigoveza. Danes so spremili številni znanci mater in hčerko na zadnji poti. Naj v miru počivata!

Akcijske brezposelnih delavcev. Pretekli teden se je zgledila pri sresnem načelniku deputacija brezposelnih delavcev, ki so obrazilili svoje težke razmere in zahtevali, da se vsled čestega zapostavljanja starejših delavcev pri zaposlovanju oblasti pozanimajo za škodljivo najemanje mlajših in ženskih delovnih moči po tovarnah, ki to izrabljajo, ker lahko mlajše moči slabše plačujejo. G. sreski načelnik je deputaciji zagotovil, da bo poskrbel, da se bodo zaposlili predvsem potrebni delavci, družinski očetje; poskrbel bo tudi za podporo. Upajmo, da bo številnemu brezposelnemu delavstvu v resnici izkazana pomoč in da ne bo dopuščeno, da bi delazmožni ljudje stradali, mladi fantje in dekleta, celo mladoletni, pa bi ob nizkih mezdah v tovarnah slabili svoje zdravje.

Uvodni šahovski turnir zaključen. V posameznih skupinah so bili doseženi naslednji rezultati: A. skupina: Singer 8, Suštar 6 in pol, Košar in Kos 6, Tajnik 5 in pol, Kavalir 4 in pol, Kosi 4, inž. Skopal 3 in pol točke itd., v B. skupini: Martelanc 10, Pavlica 7 in pol, Vidrgar 6 in pol, Engelman in Virnik 6, Rus 5 in pol, Dodič 4 in pol, Pogačnik in Komelj 4 točke itd. Na podlagi teh uspehov pridejo v I. razred naslednji igralci: Singer, Suštar, Košar, Kos, Tajnik, Martelanc, Pavlica, Vidrgar, Engelman in Virnik, vsi ostali tekmovalci pa bodo stvorili drugi razred. Sedaj bo pričela šele prava borba za prvenstvo Kranja, saj so moči zelo izenačene. Prvonagrajeni bodo prejeli lepe nagrade. Da bi bilo tudi občutno, ki ne more zasledovati turnirja v igralnih večerih, vedno obveščeno o poteku, bi bilo dobro, da bi se tudi letos kot običajno izvesila v izločki hotela »Stara postaja« turnirska tabela iz katere bi bilo razvidno celotno potekanje šahovskega turnirja za naslov prvaka mesta.

Prilice je zopet snežiti. Večraj popoldne je pričelo snežiti in vajeni obilnih snežnih darov v letošnji zimi, je že marsikdo pričakoval, da ome dobi zopet novo zalogo, ko se še stare nismo znebili. Toda popoldne je prenehalo snežiti in nastopil je občuten mraz, ki nas bo vsaj začasno rešil poplav po naših ulicah in cestah.

K. šahovski klub priredi v petek 8. t. m. ob 20. v lovski sobi hotela »Stara postaja« brzoturnir s sodelovanjem znanih ljubljanskih šahistov. Vsi šahisti so vabljeni na zanimivo prireditve.

Kino »Narodni dom« predvaja v petek in soboto ob 21. in v nedeljo ob 18. in 19. in 21. uri na novih kinostrojih »Ma in njenih 100«.

Slovenska služba božja bo v nedeljo 10. marca ob pol 9. v Narodnem domu v Kranju. Vstop vsakemu prost.

Iz Dupelji

Razrešena uprava gasilske cete. Protivojna gasilska četa v Dupeljah je 11. februarja t. l. pravilno izvolila novo upravo in jo potrdila. Namestu potrditve pa je župa baje na pritožbo nekaj članov, novo, pravilno izvoljeno upravo razrešila, ne da bi to utemeljila, in postavila začasni odbor. Zaradi nepravilnega postopanja se je razrešeni odbor pritožil na sresko načelnostvo in na gasilsko zajednico drav. ban. v Ljubljani. Tudi ta postopek jasno kaže, kakšne razmere vladajo v našem gasilstvu. Baje je bila uprava razrešena zato, ker je ne sestavljajo politično pravilno opredeljeni ljudje. Kaj ima to opraviti z gasilstvom, nam ni znano.

Iz Mokronoga

Zborovanje učiteljev JUU za srez Krško. V soboto 9. t. m. popoldne bodo zborovali učitelji JUU za srez Krško na ljudski šoli v Mokronogu.

Radioprogram

Sobota, 9. marca.
7. Jutrnji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Zdj veseli spet bodimo, plošče lepe izberimo. — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. 13.02: Zdj veseli spet bodimo, plošče lepe izberimo. — 14: Poročila. — 17: Otroška ura: a) Pravljica (Sonja Severjeva). b) Mlada Breda (članice Nar. gledal.). — 18: Za delopust igra radijski orkester. 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 20: O znanji politiki (dr. A. Kuhar). — 20.30: Oprostite velenjen! — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za dober konec tedna igra radijski orkester.

Ameriški kredit Kitajski

V Tokiu smatrajo ameriško posojilo za sovražni akt nasproti Japonski

Washington, 8. marca. s. (Ass. Press). Ameriška vlada je večeraj odobrila kredite za nakup nevojarskega materiala in sicer 20 milijonov dolarjev Kitajski, 10 milijonov Danski in 1 milijon Islandu.

V Tokiu je vzbudila vest o odobritvi kredita Kitajski veliko nevoljo. Japonski uradni krogi pravijo, da je to neprijateljski akt nasproti Japonski.

Iz Škofje Loke

— Sreča v nesreči. Posestnik Andrej M. iz papirnice si v resnici lahko čestita, kajti le za las je manjkalo in bi lahko izgubil življenje. Andrej se je zadržal v nedeljo v neki gostilni ob Kolodvorski cesti, potem pa je hotel domov. Ko je bil že okrog 50 m proč od gostilne, je privozil za njim tovorni avto, namenjen v Kranj. Kaj se je potem zgodilo, se niti točno ne ve. Sofer je baje v zadnjem trenutku opazil, da leži na tleh nekaj temnega. Ker avta ni mogel več ustaviti, je zavozil tako, da je pustil ležečo stvar pod avto v sredino koles. Tako je preprečil hudo nesrečo. Avto je nato seve takoj ustavil in so prenesli moškega, ki je dobil rano na glavi, nazaj v gostilno. Ko so spoznali, da poškodba ni prenevarna, so vožnjo nadaljevali. Prvotno se je zdelo, da je sofer Andreja podrl, kar pa se ni izkazalo za točno. Poškodovanec sam ne ve nič. Zdi se mu, da ga je nekaj že moralo vreti na tla, ker sicer ne bi bil tako hudo poškodovan. Mogoče je seveda, da je Andreja zadela kaka stvar, ko je vozil avto nad njim po cesti. Ponesrečenca je nudil pomoč zdravnik dr. Homan. Andreju je tudi zmrazil uhlaj.

— Ne pozabite nakazati naročnine za Slovenski Narod! Le 12 din na mesec in vsak dan vam bo prihajal na dom list, ki vas bo sproti seznanjal o dogodkih po svetu. Nove naročnike sprejema tudi trgovina Igorja Guzelja (Pri Balantu) v Kapucniškem predmestju! Pridobivajte listu novih naročnikov! Narod je popoldnevnik, ki posveča dogodka v našem okraju svojo stalno pozornost.

— Spomlno zglede škofjelokanke. Narodno zavedno ženo, kakršne potrebuje današnji čas najmanj toliko kakor desetletja, ko se je moral boriti naš rod proti nemški miselnosti, smo pospremili te dni na škofjeloko pokopališče. Dotrpela je gđ. Minka Moharjeva, katere zglede življenje je ugasnilo v 74. letu starosti. Rajna je bila iz ugledne škofjeloke hiše Moharjevih in

je bil njen oče Blaž mestni župan, čežalni poslanec in tudi predsednik Narodne čitalnice v Škofji Loki. Svoj dom so imeli Moharjevi v kapucniškem predmestju. Sedaj Ogrinova hiša je bila tiste čase njih last. Moharjev dom je stal v ospredju narodnostnega gibanja v drugi polovici preteklega stoletja in seveda je val narodnega navdušenja zajemal domače hčerke, med njimi najmlajšo Minko, ki je poprijela za delo v Narodni čitalnici. Tiste čase so v Škofji Loki na odru mnogo igrali in tako je pokojna gđ. Minka mnogokrat zelo uspešno nastopila. Bil je krog vedrih in svojemu narodu predanih ljudi, ki so vneto budili narodno miselnost med Ločani. Med njimi sovrstniki so bili odvetnik dr. Karel Triller, direktor tehniške srednje šole Šubic in drugi, ki so se vsi z živim ognjem kretali v čitalnišnem delovanju. Gđ. Minka je postala kasneje posestnica rodne hiše, kasneje pa je hišo prodala in se umaknila v zasebno življenje. Pokojnično življenje je bilo svetel zgled delavnosti. Blag ji spomin, svojem, med njimi škofjelokemu upravniku pošte g. Milanu Omahnu, ki je izgubil svojo teto, pa naše iskreno sožalje!

Z Zidanega mosta

— Podlo maščevanje. Pretekli teden se je nekdo podlo maščeval nad svojim nasprotnikom, nekim širjanom, posestnikom nad Zidanim mostom. Ker mu ni mogel drugega do živga, se je ponoči priplazil v hlev in mu zastopil kravo. Zadeva je bila prijavljena varnostnim oblastem in je upati, da bodo podleža kmalu izsledili.

Norveški protest v Berlinu

Oslo, 8. marca. I. Norveška vlada je protestirala pri nemški vladi zaradi torpediranja norveške ladje »Erika«, ki jo je potopila nemška podmornica, ne da bi po prej obvestila posadko.

RAVNATELJSTVO IN URADNIŠTVO KREDITNEGA ZAVODA

ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO V LJUBLJANI SPOROCATA, DA JE UMRL

GOSPOD

ALEKSANDER KORENINI

ZAVODOV PROKURIST V POKOJU

BIL NAM JE MNOGO LET VESTEN USLUZBENEK IN VZOREN TOVARIS.

OBDRŽALI GA BOMO V TRAJNEM SPOMINU.

LJUBLJANA, 8. MARCA 1940.

RAVNATELJSTVO IN URADNIŠTVO KREDITNEGA ZAVODA

ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO V LJUBLJANI.

DNEVNE VESTI

Gostivanje

»Na trgu pred cerkvijo je bilo polno ljudi. Mladi, stari, gospodarji, zlasti pa gospodje, prihajajo gledat vsake poroke, da vidijo, kako se obnaša nevesta, kako stoji pred oltarjem ženin in kakšne pogace imajo pri hrani. Vsa svata namreč nosi v žepnem robcu par kosov belih pogac, ki jih deli pred cerkvijo gledalcem, in čim bolj je kruh, tem manj slabega se čuje o ženinu in nevesti.

Ta dan je bila poroka petih parov. Od vseh strani se prihajali svatje. Vrskali so, kričali, gočili pa so urezavali tako poskočne viže, da so se vlekle na smeh tudi usta ostalih faranov, ki niso bili med svati. »Jezus, glej, Matilda! — Skramlica je kostata, pa gre z vncem k poroki. In še z zastavo Marijine družbe jo bodo sprejeli! Segulova iz Senarske ima prave muzikante. Lodenjari pa igra Cigula in Cik. — Glej, že nesejo zastavo!«

In res. Dekleta Marijine družbe so prišla iz cerkve z zastavo, zakaj pridneje sprejmejo gospod župnik zelo slovesno. Oni, ki so iz brezverskih hiš, v katerih se košatijo veri sovražni častniki, prejmejo samo žegen v cerkvi. Nihče jim ne govori lepih besed, kako naj živijo, da bo bogu dopadljivo in cerkvi koristno. K pridnejšim pridje gospod celo na gostijo in o časti, ki je doletela takšno hišo, govorejo stare ženske še dolgo po tem. Ali zdaj to čast že malo kdo dozeže, kakor bi postali gospod skopji z obiskli.

(Iz cikla »Zimaa« v knjigi Ig. Koprivca »Kmetje včeraj in danes«).

★

— Trgovinska pogodba z Nemčijo. S poučenih mest poročajo, da je dosežen načelni sporazum, naj bi se jugoslovensko-nemški stalni gospodarski odbor sestavil v začetku aprila. Hkrati sporočajo, da se je Nemčija odločila definitivno odločiti vprašanje carinske unije s Češko in Moravsko do konca junija.

— Finančna uredba za banovino Hrvatske. Včeraj popoldne je bila v predsedstvu vlade v Beogradu konferenca pravnega odbora ministrstva. Na konferenci so razpravljali o novi finančni uredbi za banovino Hrvatske, s katero bo banovina prevzela finančne posle.

— Železniški promet lani. Železniški blagovni promet na državnih železnicah se je lani povečal za 0,86%. Mednarodni promet na naših železnicah pri izvozu in uvozu je nazadovale, v tranzitu pa je porasel. V primeru s prometom l. 1938. Skupno je znašal mednarodni promet lani 4.800.895 ton ali za 0,47% manj kakor prejšnje leto. Notranji promet se je zmanjšal za 2,15 odstotka, težjše pošiljke so se pa povečale za 8,04 odstotka. Skupno je znašal železniški promet lani 20.938.064 ton.

— Se ena konferenca o vprašanju nove davčne reforme. Poročali smo, da so ob prihodnji konferenci gospodarskih zbornic v Ljubljani januarja odločujoči činitelji izjavili, da bo sklicana v finančnem ministristvu se ena konferenca strokovnjakov Zbornic in finančnega ministristva. Ta konferenca naj bi bila sklicana, čim bi na pristojnih mestih proučili predloge gospodarskih zbornic. Ker so zdaj spomenico, ki so jo predlagale Zbornice, že proučili, bo konferenca kmalu sklicana. Na tej konferenci bodo sklenili definitivno, kaj je treba spremeniti v novi davčni noveli.

— Pravica generalne direktorje državnih železnic na dobavo premoga v domačih premovalnikih. Na predlog prometnega ministristva je ministristvi svet predpisal posebno uredbu, po kateri ima generalna direktorja državnih železnic pravico, da od vseh pošiljk premoga, ki bodo predane železnicam za prevoz od kateregakoli premovalnika v državi zadržijo zase premoga in sicer toliko, kolikor se ji je premovalnik obvezal dobaviti, četudi je med tem že potekel rok. Odlok o zadržanju pošiljk premoga izdaja generalna direktorja državnih železnic najpozneje v roku 48 ur od predaže pošiljke železnic. Pri tožbe proti generalni direktorji državnih železnic zaradi zadrževanja pošiljk premoga premovalniki ne bodo mogli vlagati.

— V Zagrebu so zbrali za zimsko pomoč nad 3.000.000 din. Odbor za zimsko pomoč je doslej zbral v Zagrebu 3.047.933 din. Porabili so 993.121 din. Razen tega je še borz. dela dala 730.000 din za javna dela. V Zagrebu je bilo torej za nezaposlene mnogo bolj preskrbljeno kakor pri nas. Če za prihodnjo zimo imajo zbranega nad 2.000.000 din denarja.

— Posebni vlak za obisk kmetijske razstave v Budimpešti. V Budimpešti bo od 30. t. m. do 7. aprila velika kmetijska razstava. Da se je bodo lahko udeležili tudi naši gospodarstveniki v čim večjem številu, bo vozil v Budimpešto poseben vlak, ki bo odpeljal iz Petrovgrada 29. t. m. Vozilna v tretjem razredu v obe smeri bo znašala 235 din v drugem pa 330. Stroški kolektivnega viza znašajo 50 din. Prijave sprejemajo pisarne Putnika. Poljoprivredno združenje v Petrovgradu do 15. marca.

— Železniška nesreča v Karlovcu. Včeraj se je pripetila v Karlovcu huda železniška nesreča, ki je zahtevala človeško žrtve. Poštni izvozeček Marko Boric je pripeljal popoldne na kolodvor poštne pošiljke za Zagreb in, preden je vlak odpeljal, je odšel v skladišče premoga, kjer je vzel nekaj kosov premoga in se hotel vrniti čez progo. Znašel se je med kompozicijami vlakov in v tistem trenutku je pripeljal splošni brzi vlak, ki ga Boric ni opazil. Lokomotiva je zagrabila Borica, ga odhila na progo in vlak ga je doslovno razrezal. Truplo je bilo strašno razmesarjeno.

— V zagrebški okolici obbolelo 16 ljudi za meningitisom. Nevarna bolezen meningitis se kljub vsem zdravstvenim ukrepom širi. Iz Zagreba poročajo, da je v zagrebški okolici obbolelo 16 ljudi za to boleznijo. Zdravijo se v zagrebški bolnici. Že od prej se zdravi v tej bolnici 5 bolnikov in domnevajo da so tudi oboleni za meningitisom, čeprav se ni ugotovljena točna diagnoza.

— Viharna burja v severni Dalmaciji. Že nekaj dni pihva v severni Dalmaciji viharna burja, ki je tudi začela precej vitiirati lokalni promet na morju. Nekatere ladje: sploh niso moge dpluti iz severnih luk. Na sinjski železnici pa tudi ne vozijo vlaki zaradi silne burje. Temperatura je znašala na srednjem Primorju samo —4. — Afera v brodkem muzeju. Odkrita je bila v Brodu velika afera, ki jo zdaj oblasti raziskujejo. Ko je prevzel službo v muzeju novi kustos, je ugotovil, da manjkajo mnogi dragoceni zgodovinski

predmeti. Muzej je utrpel zaradi tega zelo veliko škodo.

— Prekoceanski parnik ptičpel v splitsko luko. V splitskem pristanišču je pristal italijanski prekoceanski parnik »Nep-tunia«, ki vozi na redni progi med Evropo in Južno Ameriko. V Splitu se je vkr-calo 10 potnikov. Parnik je odplul v Bue-nos Aires. V Dalmaciji ni že dalje časa pristala nobena večja ladja, odkar traja vojna.

— Smrtna nesreča. Včeraj popoldne so pripeljali v bolnico 70letnega prosjaka Martina Piliha, ki ga je podrl neznan avto-mobilist na cesti pri Trzinu. Pilihi je dobil hude notranje poškodbe, ki jim je v bol-nici že ponoči ob 1. podlegel.

— Dva ponesrečena. Triletni tesarjev sinček Franc Steklasa iz St. Ruperta se je včeraj popoldne sankal na bregu nad cesto. Ko se je na sankah baš pustil po bregu, je prišel mimo dvoprežni kmečki voz in se je otrok zakotalil naravnost pod konja. Konj mu je stopil na levo nogo in mu jo zmečkal. — Pod konja je padel tudi 3letni delavec Albert Lavtarič iz Rečice, ko je vozil iz gozda hlode. Konj mu je stopil s kopitom na levo roko in mu jo hudo poškodoval.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo jutranja megla in obuten mraz, čez dan večinoma jasno in toplejše vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura v Splitu in Dubrovniku 4, na Rabu in Kumbo-ru 1, v Ljubljani 0,8, v Sarajevu —1, v Mariboru —1,3, v Zagrebu in Visu —2, v Beogradu —5. — Davi je kazal barometer v Ljubljani 764,6, temperatura je znašala —9,2, na aerodromu —12,4 C.

Iz Ljubljane

—lj Vred neandne obolenosti direktorja Betetta je današnji koncert Glasbene Matice »Sonetni venec« preložen. Kupljene vstopnice ostanejo v veljavi.

—lj Prodaja bencina. Osrednji odsek trgovcev s tekočimi gorivi za dravsko banovino sporoča v zvezi z notico v »Slovenskem Narodu« z dne 6. t. m. o prodaji bencinske mešanice, da trgovci s tekočimi gorivi še vedno ne prodajajo bencinske mešanice, ker jo pod sedanjimi pogoji ne morejo prodajati. Šele, ko se bodo sedanji pogoji spremenili, bodo lahko zopet prodajali bencinsko mešanico. Kar se tiče prodaje bencinske mešanice na nekaterih črpalkah, sporoča, da so te črpalke last bencinskega kartela, zaradi katerega so prav za prav morali trgovci s tekočimi gorivi ustaviti nadaljnjo prodajo bencinske mešanice.

—lj Nov grob. Umrli je včeraj v Ljubljani g. Aleksander Korenini, upokojenji prokurist »Kreditnega zavoda« v Ljubljani in posestnik. Pokojnik je bil splošno znan in priljubljen. Pogreb bo jutri ob 14.30 iz hiše žalosti, Erjavčeva cesta 1, na pokopališče K. Sv. Križu. Blag mu spomin, njegovim svojcem naše iskreno sožalje!

—lj Rezervni intendantski oficirji in nižji vojni uradniki ekonomske stroke se opozarjajo, da bo v ponedeljek, sredo in petek vsakokrat ob 18.30 v dvorani Udruga inženjerjev in arhitektov Zvezda-II. predavanje, ki je po naredbi komandanta dravske divizijske oblasti obvezno. Pri vstopu je oddati na osumski pole napisano ime s čimom zaradi nadaljnje evidence vsjaške oblasti.

—lj Zborovanje učiteljev JUU. Sresko učiteljsko društvo za ljubljansko okolico (vzhodni del) bo zborovalo jutri 9. t. m. ob 9. dopold. v dvorani Grill Room hotela »Slova« v Ljubljani.

—lj Mali domžalski harmonikarji na Viču. V nedeljo ob 18. bodo gostovali v Sokolskem domu na Viču mali harmonikarji iz Domžal. Vabljeni vsi, saj boste videli naše podeželske malčke, kako bodo igrali ter izvajali lepe pevske in plesne točke.

—lj Krajevni odbor Jadranske straže (Ljubljana-Železnica) bo imel svoj redni letni občni zbor v ponedeljek 11. marca ob pol 18. v pritličnih prostorih železniške direkcije, vhod iz Pražakove ulice.

—lj APZ. Programni zvezki za koncert Akademskega pevskega zbora v ponedeljek, 11. t. m. ob 20. v Unioni je danes izšel. Dobi se pri blagajni na uni-verzi.

—lj »Pekovskov«, ki jo sedaj uprizarja Sentačobsko gledališče, si bo vsakdo rad ogledal dvakrat. Saj igra kar prekipava pomladanskega razpoloženja, vedrega humorja, pesmi in plesa. Sodelujejo in nastopajo sami stari znanci in novih pojav. To so Bučarjeva, Santicova, Vidiceva in pa Hanzli, Kosak, Milčinski, Lavrič, Plevelj in še cela vrsta drugih. »Pekovskov« bo ponovljuje v soboto 9. t. m. in nedeljo 10. t. m. obkrat ob 20.15. Prihranili si boste nevoljo, če si priskrbite vstopnice že v predprodaji, ki je od danes dalje pri gledališki blagajni v Mestnem domu.

—lj Spored revije Jazza in plesa, ki bo jutri v soboto ob 20. v vseh prostorih Kazine. »Swing Rhythme« orkester v kompletni zasedbi pod vodstvom g. Hubada bo zaigral dvojce jazz-simfoničnih skladb: »Sophisticated Lady« od Duke Ellingtona in »Power House« od Raymonda Scotta. Plesni turnir najboljših jugoslovanskih parov bo med 22. in 23. Pred in med turnir-jem ter kasneje plesna zabava z veliko-mestnim aranžmaem do 4. zjutraj. V baru posebna godba »Nocturno jazz«. Bogato založen buffet, volitve »skraljice revije« itd. Kdor po pomoči ni prejel vabila, naj blagovolji oprostiti — reklamacije in rezerviranje miz dnevno v Kazi. Tudi ga-lerija bo za goste odprta.

—lj Zadnja pot Vrbinskega Toneta. Iz hiše št. 12 na Litjski cesti v Štepanji vase je odšel včeraj ob pol 5. popoldne na zad-njo pot na pokopališče pri Božjem grobu posestniški sin Tone Vrbinc, ki ga je strla zavratna bolezen, starega komaj 41 let. Pred hišo žalosti je že pred določeno uro zbrala velika množica domačinov, pa tudi ljudi iz mesta in bližnje okolice. Belo krsto s truplom pokojnika je blagoslovil šentpeterski župnik ob asistenciji dveh du-hovnikov, pevci »Savec« pa so zapeli To-netu v slovo ganljivo žalostnoko. Zatem se je razvil proti pokopališču ogromen žalni sprevod, ki je izprizlil, kako zelo priljubljen in čisljen je bil pokojnik Tone med do-mačini in vsemi, ki so ga poznali.

—lj Prepet v gostilni. Brezposelni trgo-vinski pomočnik Ivan M. iz Ljubljane je prišel snoci v neko gostilno v predmestju, kjer se je začel pripraviti z že pijanimi pivci. Iz prepira je kmalu nastal prepet, med katerim je Ivana nekdo z vso silo udaril s steklenico po glavi ter mu prizadel

hudo poškodbo. Žrtve prepete so morali reševalci prepeljati v bolnico.

—lj Preveč in premalo družbe. Trgovci in podjetniki so posebno ob kraju tedna ali meseca v veliki zadregi, ker jim manj-ka družbe za izplačevanje mezd in plač, prav tako pa pomanjkanje družbe zelo ovira poslovanje po javnih lokalih in naj-raznovrstnejših obratih, ki delajo z majh-nimi vsotami in je pri vsakem plačilu ali izplačilu potreben tudi drobci. Na drugi strani se pa v Ljubljani gotovo največ družbe nabere v glavni blagajni uprave električne cestne železnice, da uprava ne ve, kam bi ga oddala. Zato opozarjamo vse obrtnike, trgovce in podjetja ter za-vođe, da med uradnimi urami uprava električne cestne železnice vedno rada po-streže pri glavni blagajni v remizi z ve-likimi vsotami, z manjšimi vsotami dro-biža, pa tudi pri blagajni podstacije na Bleiselsovi cesti.

—lj Gostilna Martine Zg. šiška. V so-boto zvečer koncert Del. društva! Po kon-certu priredimo prosto zabavo s plesom! 140—n

Iz Celja

—c Šah. V 13. kolu glavnega turnirja Celjskega šahovskega kluba so bili v sredo doseženi naslednji rezultati: Ruper : Tav-čar 0:1, Diehl : Csörgö 1:0, Pešič : Grašar 0:1, Schneider : dr. Čerin 1:0. Prekinjena partija Schneider : Grašar se je končala remis. Stanje po 13 kolu je: Čijan 8½ (1), Grašar 8½, Fajš 7½ (1), Diehl 7½, Pešič 7, inž. Savojec 6½ (1), Černeč 6 (1), Schneider 6, dr. Čerin 5, Ruper 4½, Tav-čar 2 (3), Csörgö 2, Rajhman 1, inž. Mar-janovič 0.

—c O razvojnih pogojih slovenske glas-be bo predaval skladatelj prof. L. M. Šker-janc iz Ljubljane v ponedeljek 11. t. m. ob 20. na ljudskem vseučilišču v Celju. Opozarjamo na to zanimivo in poučno pre-davanje.

—c Drž. krajevna zaščita dece in mla-dine v Celju bo na cvetno soboto in cvet-no nedeljo prodajala oljke in butare, da nabere prispevke za ubogo deco. Podprite z nakupom to plemenito akcijo!

—c Sadjarji in vrtnarji! Celjska podruž-nica sadjarskega in vrtnarskega društva bo priredila v nedeljo 10. t. m. ob 14. na posestvu Mestnega zavetišča v Medlogu za sadjarje in vrtnarje poučno praktično zim-sko škropljenje sadnega drevja proti sad-nim škodljivcem. Vabljeni so vsi sadjarji, pa tudi lastniki mestnih sadnih vrtoč, ki nameravajo drevesca sami škropliti. Pod-ružnica sadjarskega in vrtnarskega društva namerava letos uvesti škropljenje sad-nega drevja z lastno škroplilnico in pod svojim vodstvom. Vsi posestniki, ki želijo, da bi se škropljenje pri njih izvršilo, naj to takoj javijo v tajništvo sadjarske in vrt-narske podružnice v Celju, Cesta na grad 10. Stroške za škropljenje povrnajo last-niki podružnici. Pred škropljenjem je tre-ba drevesa očistiti in obrezati.

—c Pregled motornih vozil bo v po-nedeljek 18. t. m. pred mestno garazo na Sp. Lomovžu v Celju in sicer od 8. do 11. za območje predstojništva mestne policije v Celju in od 11. do 13.30 za območje sre-skega načelstva v Celju. Vsa lastniki naj pri-neso s seboj prometno knjižico, vozniško izkaznico in državni kolek za 100 din. Kdor se ne bo udeležil pregleda, ne bo smel voziti z nepregledanim vozilom.

—c Žrtve nesreč. Ko je 26-letni kočarjev sin Franc Holobar iz Vrbeja pri Zalcu spravljal v sredo les v gozdu, je padlo težko deblo nanj in mu zlomilo desno nogo v gležnju. Istega dne si je 50-letna postrež-nica Katarina Huševa v Celju pri padcu v sobi zlomila desno roko v zapestju. V sredo se je 24-letni mesarski pomočnik Ivan Pirnat s Sp. Hudinje pri delu v me-stni klavnicni po nesreči zabolil z nožem v desno koleno. Vse tri ponesrečence so oddali v celjsko bolnico.

SPORT

Navodila za obiskovalce nedeljske pri-reditve v Planici. V Planici bodo označene smeri do velike skakalnice. Kdor ne bo imel vstopnice, naj jo kupi pri blagajnikih, ki bodo razdeljeni po prostorih. Prehodi k skakalnici so mogoči le ob blagajnikih. Vstopnice je treba vidno nositi. Postaja v Planici bo imela zvočnike in bo objavljala odhode vlakov, osebe na postaji bo pomno-ženo, da ne bo gneče. Poslovali bosta dve blagajni. Tudi zvočnik z velike skakalnice bo opozarjal na čas odhoda vlakov. — Pri-četek prireditve je določen za 11. dop. ter nadaljevanje po krajšem odmoru okoli 13., vendar opozarjamo gledalce, da je morebit-na časovna preložitve zaradi vetra mogoča, s čimer na računajo. Za gledalce je določen prostor v izteku za napisom. Hoja preko izteka je strogo zabranjena. Prav tako ni dovoljeno hoditi po stopnicah in stati ob nasipih, pa tudi ne na lesenem delu skakalnice. Ves del skakalnice ob doskočišču je določen za tekmovalce in funkcionarje. Gledalci bodo na razpolago startne liste, po zvočniku pa bodo o vsem točno obveš-čeni. Za povratek bodo potjevali izkaznice K 13 na postaji, pri veliki skakalnici in v pisarni USP v novem domu spodaj. Pisar-na USP posluje od danes dalje v domu SK Ilirije v Planici.

— Posebni vlaki k tekmar v Planici. Sporočilo o posebnem vlaku iz Maribora za Planico popravljamo v toliko, da bo poseben vlak iz Maribora vozil v vsakem primeru s postanki na postajah: Maribor, Pragersko, Slov. Bistrica, Poljčane, Celje, Zidani most, Ljubljana. Opozarjamo vse udeležence, da jim je vožnja s tem vlakom mogoča na podlagi redne vozovnice in obrazca K-13. Posebni vlak iz Zagreba bo imel postanke na postajah: Zagreb-Sa-va, Brezice 2.55, Videm-Krško 3.05, Raj-nenburg 3.11, Sevnica 3.25, Zidani most 3.32, Hrastnik 4.02, Trbovlje 4.09, Zagor-je 4.16, Sava 4.26, Litija 4.34, Zalog 4.59, Devica Marija v Polju 5.03. Vožnja s tem vlakom je prav tako mogoča z normalno vozovnico in obrazcem K-13. Priporočamo tudi povratek s tem vlakom, ki bo od-hajal iz Rateče-Planice ob 17.25.

Tekme za banovinsko prvenstvo v sla-lomu za senjorje in za dame bodo 10. mar-ca pri Senjorjevem domu na Pohorju. Raz-pisuje jih zimsko-sportni odsek SPD v Ma-riboru. Tekmovanje za senjorje se prične ob 9. za dame po končanem tekmovanju senjorjev. Pravico tekmovanja imajo vsi verificirani člani JZSS. Iz propagandnega ozira lahko tekmujejo pri damskem tek-movanju tudi neverificirane smučarke, ka-terih čas se pa ne šteje v klasifikacijo. Vsakdo tekmuje na lastno odgovornost. Prvoplasirani v konkurenci prejmejo čast-no darilo in si dobe naslov banovinskega prvaka v slalomu t. l. 1940. Prijave je treba poslati na predpisanih tiskovinah

RAPSODIJA

Nesmrtne kompozicije: Johann Strauss, Wagner, Liszt, Grieg, Chopin, Moskowski. Olympe Bradna — Gene Raymond. Pretresljiva, lepa pripoved o mladim ljubavnem paru in slavnem komponistu.

Danes ob 16., 19. in 21. uri.

(NUITS DE PRINCES)

LATHE NAGY in LJUBEZEN VELIKEGA KNEZA

Krasen francoski film iz burnega življenja ruskih emigrantov, ki so po revoluciji zapustili svojo domovino in se razkropili po širnem svetu. KINO UNION, tel. 22-21

Dva napeta filma za občinstvo željno senzacijskih filmskih doživljajev: BOGINJA DŽUNGLE MORILEC POD KRINKO

Zanimiv ekspedicijski film iz življenja v Kriminalne misterioznosti zagonetnega morilca trinajstega gosta.

KINO SLOGA, tel. 27-30 danes ob 16., 19. in 21. uri.

BOMBE SMEHA! Dve uri prijetnega razvedrila! BOMBE SMEHA! Veseloliga, v kateri se boste nasmejali do solz in pozabili na svoje težkoče. Za to Vam jamči film

»3 topničarji iščejo ljubezni« in »Maneža«

Prvi film težke cirkuške produkcije, ob katerem Vam bo zastajal dih, preden bo dovršena točka. V filmu je polno godbe, smeha in veselih prizorov.

Danes ob 20. uri! KINO MOSTE

najkasneje do 9. marca na naslov Ljubica Cingerli, Maribor, Putnik. Prijavljiva znaša 5 din in jo je treba poslati istočasno s prijavnico. Za naknadne prijave, ki se sprejemajo najpozneje eno uro pred startom, je plačati dvojno prijavnino. Tekmuje se po pravilih in pravilnikih JZSS. Zrebanje

Številki bo na predvečer v Senjorjevem do-mu. Istotam bo tudi razglasitev rezultatov in razdelitev daril po končanem tekmoval-nju. Za udeležence bo vozil v soboto 9. t. m. ob 14.30 z Grajskega trga poseben avtobus v Ribnico na Pohorju.

Lenormand: Strahopetec

Drama francoskega strahopetca begunca je aktualna in poučna

Ljubljana, 7. marca Strahopetec kot junak drame. Originalno in smelo literarno podjetje. Ne dvomim, da bi bil ugledni francoski dramatik sposoben psihološko in etično ustvariti strahopetca kot resničnega junaka, ki bi nas s svojo tragično krivdo zavel in ganil. Njegova drama »Izgubljene duše«, ki smo jo gleda-li pred leti s Šaričev in Rogozom, nam je s svojo pretresljivostjo ostala po vsebini in uprizoritvi v najboljšem spominu.

Dramatik pa je v »Strahopetcu« zašel v stranske posameznosti in mu je slikanje okolja, življenja in raznih oseb resničnih bolnikov, simulantov in v pacientne kritih vojni vohunov, tako preraslo glavno de-ja-nje, da za osrednjo dramo ni ostalo dovolj prostora in časa. Čeprav traja igra v de-tetorici slik skoraj zdržema do trčičnat na 11., nam ni mogel dramatik približati niti srčno niti razumsko strahopetca slikarja Jacquesa, s katerim opravičuje svoje stra-sočutja s francoskima žrtvama občutimo končno več respekta do nemške prebrisano-sti in zmagovitega terorja Vse rezoniranje Jacquesa, s katerim opravičuje svoje stra-hopetstvo, se posluša papirnato in ne pre-čiževalno ter je vse skupaj prisiljena iz-umetničena reč, ki nam ni mogla seči niti do srca niti do razuma.

To bi bila snov za roman, kot igra ni uspeša, a naša publika je že po premieri in po prvih kritikah ugotovila, da »Strahope-tec« ni zanimiv. In že prva repriza je bila prav slabo obiskana. Sodba je torej že izre-čena.

Treba je govoriti le še o predstavi in uprizoritvi. Režiser prof. Šest je igro prav dobro priredil dramaturško in jo izdatno krajšal. Izkazalo pa se je, da bi bil igri na korist smel reči svinčnik v prvem delu in tudi v barski sliki še bolj uporabiti. Zad-

nja slika je tekstno izvečine papirnata ter je ostala občinstvu nerazumljiva; zaključek je tako nejasen, da marsikdo ni vedel, kaj se je prav za prav z Jacquesom zgodilo.

Čudno je, da dramatik niti glavnim igral-cem ni napisal hvalnih vlog, dočim je nekaj stranskih oseb zgosteno kreplek na-sral.

Kraljev Jacques je modla figura, ki ji ni-ti igralčeva umetnost ni mogla vdihniti tra-gične simpatičnosti. Še medletja oseba je Tereza Mire Danilove, da ji je dala ves svoj topli sarm. Originalno je zajel Lev-ar profesorja Hirtza, šefa nemške špijske celice v švicarskem višinskem sanatoriju za tuberkuloznike. Tipiziral ga je obenem z grotesknim humorstvom, ki se je odlično uve-ljavljala v prvem delu. Jermanov Charlie, francoski vohun iz strahopetnosti, je bil živ in dosti verjeten, a pretirava v pridigarski gestikulaciji Cesar igra objestno zapravil-vega Rusa alkoholika brez posebnih izra-zičnosti. V svoji naturi nasprotni vlogi po-ročnika, francoskega vohuna jeklene brez-srčnosti, je moral odreči Plut, igralec svoj-skih vrtil. Zelo se je potrudil za pijanega plesalca L. Drenovec, izgubljen pa je zdrav-nik, za katerega je vskočil Brezigrav.

Izvrstne epizodne vloge so imeli V. Juva-nova s histersko gospodino, M. Boltarjeva s tragično go Ystad, Pol. Juvanov s prav dobro staro damo. Nablocka z imenito označeno markizo. A. Levrajeva z ljubko Pieretto in M. Slavčeva s posrečeno poda-no plesalko Natašo.

Scenograf inž. Franz je ustvaril vrsto rea-lističnih prizorov. Najlepše bi bilo ono v gorah, ako bi ne bilo ozadje tako brutal-no, a osredje nemogoče sneženo in ledo-no. Primera je bila muzika Ajax jazza. Aktualna igra pa je vsaj zelo — poučna. In pouk ni nikoli odveč! Fr. G.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek, 8. marca: ob 15. uri: Profesor Kle-pec. Izven. Predstava po globoko zni-žanih cenah od 14 din navzdol. Ob 20. uri: Recitacijski večer hrvatskih pisateljev, ki ga priredi Društvo slovenskih književnikov. Goste pozdravi predsed-nik prof. Fran Koblar. Izven. Cene od 10 din navzdol

Sobota, 9. marca: Zene na Niskavuriju. Izven. Globoko znižane cene od 16 din navzdol. (25. predstava)

Nedelja, 10. marca: ob 15. uri: Rdeče ro-že. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20. uri: Praznik cvetočih če-šenj. Izven. Znižane cené od 20 din navzdol

Na nocošnjem recitacijskem večeru hr-vatskih pisateljev, ki ga priredi Društvo slovenskih književnikov, bodo iz svojih del čitali: dr. Ilja Jakovljevič, dr. Anton Bo-nifatič, Dobriša Česar, Ivo Kozarčanin, Vladimir Kušan, Antun Nizetec, Novak Simić, Ivan Goran-Kovačič, Dragotin Ta-dijanovič. Začetek ob 20. Cene od 10 din navzdol.

25. predstava učinkovite finske igre »Ze-ne na Niskavuriju« bo jutri zvečer. Pi-sateljica Hella Vuolijoki je s sigurnim dra-matskim prijemom znala izluščiti najzna-čilnejše trenutke iz zakonske krize, v ka-terih se bori mož med ljubeznijo in dolžno-stjo. Izvrstne kreacije Marije Vere, V. Ju-vanove, M. Danilove in Jana ter vseh osta-lih sodelujočih, so vredne največje pozor-nosti.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Petek, 8. marca: zaprt Sobota, 9. marca: ob 15. uri: Obuti maček. Gostovanje Dječjega carstva iz Zagre-ba. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20. uri: Balet Hrestač. Glu-mači. Izven. Gostovanje A. Marušića

Nedelja, 10. marca: ob pol 11. uri: Pepelka. Izven. Gostovanje Dječjega carstva iz Zagreba. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 15. uri: Tosca. Izven. Gosto-vanje Vere Majdičeve in Borisa Po-pova

Dr. Valentin Korun †

Ljubljana, 8. marca
V ljubljanski bolnici je snoči ob 21. uri umrl gimn. ravnatelj v p. dr. Valentin Korun. Pokojnik, ki je 14. februarja letos praznoval svojo 75. letnico, se je že nekaj časa počutil slabega, zato zadnji čas ni zapuščal svojega stanovanja na Mirju. Ker ga je večer dopoldne nenadoma obšla slabost, so ga prepeljali v bolnico, kjer pa je zvečer za vedno zatisnil oči.

Pokojni dr. Valentin Korun se je rodil v Glinjah pri Braslovcah. Osnovno šolo je obiskoval v Braslovcah, gimnazijo pa v Celju. Po končani gimnazijski študiji je odšel na univerzo v Gradec, kjer je študiral slavistiko in klasično filologijo in

kjer je bil l. 1896. promoviran. Kot suplent je služboval v ljubljanski realni, kot profesor v Kranju, potem v I. drž. gimnaziji v Ljubljani in kot ravnatelj v III. drž. gimnaziji v Ljubljani, dokler ni l. 1925 stopil v pokoj. Svojo službo je kot profesor in kot ravnatelj izvrševal nad vse vestno in bo njegovo ime trajno zapisano v zgodovini slovenskega kulturnega življenja ne samo kot pedagoga, marveč tudi kot pisatelja. V leposlovju si je pridobil odlično mesto. Objavljal je leposlovne črte, potopise in humoreske ter satire v raznih listih in revijah, med drugim tudi v svojem časni reviji »Življenju in svetue«.

Od l. 1919 do 1925 je bil dr. Valentin Korun tudi predsednik ljubljanske sekcije Profesorskega društva in mnogo let tudi Francoskega krožka, ki ga je izvolil za svojega častnega člana.

Pokojni ravnatelj je bil velik prijatelj prirode in je bil vedno navdušen turist. Kot človeka ga je odlikoval zdrav humor, zato je bil vsem ljub in drag družabnik.

Za svoje zaslugi je bil odlikovan z redom sv. Save IV. in III. stopnje. Blagi pokojnik zapušta globoko žalujčo soprogo, sina dr. Milana in mnogoštevilno sorodstvo, ki jim izrekamo ob prebitki izgubi naše najiskrenejše sožalje!

Pogreb pokojnega dr. Valentina Koruna bo jutri ob 16.30 izpred mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče pri Sv. Križu.

Iz Metlike

Razpored sokolske telovadbe. Sokol pričenja zopet redno telovadbo vseh oddelkov. Dnevi in ure so za čas trajanja mraza razdeljeni takole: moška decina ponedeljek in četrtek od 18. do 19., moški naraščaj in člani ob četrtek od 20. do 22., ženska decina ponedeljek in četrtek od 17. do 18., ženski naraščaj in članice pa ob ponedeljkah od 20. do 21. Posečajte redno telovadbo!

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklci, izjave beseda din 1.- davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

MALI OGLASI

»Slov. Naroda«

umajo

siguren uspeh.

PRED NAKUPOM OBUVE

si oglejte našo nedeljsko razstavo. Brajkovič živko, diplomirano čevljarstvo, Ljubljana, Igriška 3 (pri Drami). 739

50 PAR ENTLANJE

azuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic. — Velika zaloga perja po 7.— din. »Julijana«, Gosposvetska c. 12 in Francišanska ul. 3. 4. L.

KLISEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

DRVA ZA KURJAVO

suha in sveža, bukovo ogije, apno — vagonke pošiljke, kupujemo. Ponudbe s količinami, cenami poslati takoj na: Biro Bela, Sombor. 751

PODSTRESJA

Starine, ki jih najdete pod streho, kupi TIZIAN, Francišanska ulica, pasaža. 749

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

OREHOVA JEDRCA

sortiran cvetlični med in medico dobite najceneje v MEDARNI Ljubljana, Zidovska ul. 6. 501

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

GOSPODINJA

dobra kuharica, vajena tudi vseh drugih del, išče službo pri orožnikih ali pri majhni družini. Ponudbe na upravo lista pod »Postena«. 742

MODISTKA

v Sarajevu išče samostojno delavko za takoj. — Pogoji zelo ugodni. Ponudbe na: Sarajevo, Dobrovoljačka 73. 752

DOPISI

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

GOSPOD

srednje starosti išče do 24 let staro solidno prijateljico, ki bi jo redno podpiral. Pismene ponudbe s polnim naslovom na upravo pod »Cvetoca pomladi«. 754

KATERI DOBROSRCNI

GOSPOD bi pomagal mladi gospodični do službe? — Ponudbe pod šifro »Hvaležna«. 748

Inserirajte

V

SLOV. NARODU

Vabilo

na 45. redno skupščino

Posojilnice, z. z. n. j. v Zagorju ob Savi

ki bo v ponedeljek, dne 18. marca 1940 ob 18. uri v zadrudnih uradnih prostorih z naslednjim dnevnim redom:

1. Otvoritev in konstituiranje skupščine.
2. Citanje zapisnika 44. redne skupščine.
3. Poročilo: a) upravnega odbora; b) nadzornega odbora.
4. Sklepanje o letnem računu, o porabi poslovnega prebitka in o delitvi razrešnice članom upravnega in nadzornega odbora.
5. Volitve dveh članov upravnega odbora in enega člana nadzornega odbora.
6. Predlogi in pritožbe.
7. Določitev: a) vsote, do katere se sme zadruga zadolžiti; b) vsote hranilnih vlog, ki jih sme zadruga sprejeti; c) najvišjega zneska, ki ga sme zadruga podeliti posameznim zadrudnikom.
8. Slučajnosti.

Ako skupščina ob določen uri ne bi bila sklepna, bo pol ure pozneje druga skupščina na istem kraju in z istim dnevnim redom, ki bo v smislu § 38 pravil sklepala veljavno ne glede na število navzočih zadrudnikov.

Letni sklepi računi so razgrnjeni na vpogled zadrudnikom in bivšim zadrudnikom, katerih jamstvo se ni prestalo, v poslovalnici zadruge med uradnimi urami.

Za upravni odbor:

Dr. Tomo Zarnik, s. r., predsednik — Kolenc Lojze, s. r., član.

Katera je Vaša SREČNA BARVA pudra

9 izmed 10 žena uporablja napačno barvo pudra.

Napadna barva pudra Vam daje »strašen, trd« »olepšan« izgled — napravi Vam starejšo, kakor ste. Edini način, s katerim boste našli Vašo pravo nianso, je, da preizkusite eno barvo pudra na eni, drugo barvo pa na drugi strani Vašega lica. Napravite še danes ta poizkus z novimi dražestnimi niansami pudra Tokalon. Te najnovejše nianse so mešane s pomočjo novega stroja — »chromaskopa«. Kakor magično oko izbira ta stroj barve z nepoprejšljivo točnostjo. Zdar ni več »olepšavajočega« pudranja. Puder se tako dovršeno prilaga koži, da izgleda, kakor da bi bil njen sestavni del. Puder Tokalon je po patentiranem postopku pomešan s »kremsko peno«. Ta doseže, da se drži na licu ves dan, celo na vetru in v dežju. Poizkusite še danes puder Tokalon. Opazujte, kako presenetljivo izboljšanje bo povzročil v Vašem tenu.

„Pri Levu“, Gosposvetska 16 Morske ribe:

Morski raki, lovrata, trilja, luben, arbun, zobatec, oslič, list, lignje, San Piero itd. — Primorske specialitete! Odlična vina! — Posebnost: ČRNOGORSKO »CRMNICKO«. Se priporoča

Leo Garzaroli

Najboljši vodnik po radijskem svetu je „NAŠ VAL“

sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice z radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice.

Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran: UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Mesečna naročnina samo 10.— dinarjev!

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

Cemu naj bi on, mogoče tega sveta, spoštoval to siroto, ki je bilo edino njeno imetje podedovana stara hiša, nekoliko razkošno opremljena, in spomin na nekatera junaška dejanja, to starko, ki ji je bilo edini pribojček k sočivju njenega vrtiča nekaj grošev, skromen zaslužek od šivanja raztrganih mrež!

Ni imel niti časa, da bi kaj pripomnil, ko je zaslišal zinaž na stopnicah ropot.

Nekdo je prihajal. — Ah, tu je naša »Nedolžna«! — je zašepetala Mathurina.

Vrata so se odprla in na pragu se je pojavila kočena postava. Ob pogledu na markiza je ostrmel in neprimerno obstala.

— Kar stopite naprej, Mauricetta. Ne bojte se. Jaz sem vaš prijatelj, — jo je ogovoril Valcor.

Tedaj se je žena nasmehnila in stopila nekaj korakov naprej. Njene oči pa niso izgubile nekega po-

sebnega uprtega izraza tope sanjivosti, ki se je zdelo, da jo je povzročil magnetizem.

Zdelo se je, da je markiza spoznala. Zadržala je, kakor da jo je spreletel mraz. Bizarno navdušenje je izginilo z njenega obraza. In takoj je zbežala v kot, kjer je sedla, se prijala za glavo in se naslonila na komolce. Bila je kakor otrok, ki se boji, da bo tepen.

Valcor se je ozrl na starko in zmajal z glavo, kakor da hoče reči: Zal je še vedno enaka...

Nadaljevala sta prekinjeni pogovor, ne da bi se zmenila za umobolno. To je bil edini način, s katerim se je dala ubožica pomiriti; ko je lahko mislila, da je pozabljena, ji je odleglo. Ozrla se je izpod čela sem in tja, potem je pa vstala in stopila korak naprej. Ko se markiz in starka še vedno nista zmenila za njo, se je odločila za dejanje. Odšla je na drugo stran sobe in privlekla v svoj kotiček k peči velik sveženj raztrganih mrež. In tiho je jela šivati raztrgane oči na mrežah.

Mauricetta Gaelova, vdova po Bertrandu in mati mlade lepote, ki jo je ta čas spremljal po obali princ de Villingen, je bila s čudovito vztrajnostjo ohranila nekaj tiste inteligence, ki jo je potrebovala za svoje skromno delo. V njem je bila izredno spretna in izurjena. Glas o tem se je kmalu razširil med ribiči. Prikupila se jim je in vzljubili so jo tem bolj, ker so bili praznoverni, kakor naše kmečko ljudstvo in pomorščaki sploh, ki kažejo posebno zanimanje za umobolne. Od vseh strani so prihajali ljudje k »Nedolžni«, kakor so jo nazivali, in prinašali so ji

mreže v popravilo. In lastniki mrež so celo trdili, da se love ribe v nje mnogoraje, nego v mreže, popravljene z drugimi rokami in ne s spretnimi prsti uboge Mauricette.

In tako se je naša umobolna sirota z delom svojih rok skromno preživljala.

Nekoč je bila tudi ona zelo lepa. Takrat je bila še mlada. Takrat so ji ljubezni, radost in ponos na njenega postavnega Bertranda Gaela razvneli zenice in oživljali nežno oblikovane poteze. Takrat je imela še krasne kostanjeve lase, spletene v dve debeli kiti. A zdaj je bil njen obraz že žolt in topo so zrlje v svet njene oči, podobne okencem, za katerimi ni življenja. A njeni prerano osiveli lasje so komaj nosili težo črne rute.

Nič ni kazalo, da razume vsaj v glavnem to, kar je govorila njena tašča z markizom o Mathiasu, mlajšem bratu njenega toli ljubljenega moža. Pustolovski ogleduh, nemiren in nestanovit, ni niti v presledkih med glavnimi ribolovi ni mogel ostati pod rodbinsko streho. S svojo barko je po cele dneve jadril po morju in pogosto sploh ni pripeljal v nji nobene ribe. In vendar so videli ljudje pri njem zlato, mnogo zlata. Nekaj ga je hotel dati tudi materi, toda ona je trdovratno odklanjala vse, o čemer ni točno vedela, da je pošteno zaslužen. In Mathias se je vozil v Brest zapravljat svoj denar. Bil je mladenič, ki se je rad zabaval in veselil. A stara Mathurina je postala sčasoma še strožja in varčnejša, ko je morala spraviti iz sebe besedo »o pokvarjenih ženskah«.

Bila je pa še ena beseda, ki jo je izgovarjala tiho in s prizvokom neizmerne odpora. To je bila beseda: »sleparija«. V teh krajih gorate obale ljudje ne poznajo osnovnega heroizma. Toda malone vsi moški tvegajo svoje življenje, da opeharijo državo in spravijo na morje blago sumljivega izvora. Pretežni večini teh grobih ljudi se to sploh ne zdi greh. Fizična nevarnost, ki se ji izpostavlja tak slepar, poplemeniti nezakonito dejanje in ga ovenča z nekakšnim višjim posvečenjem. Storitvi kaj slabega državi še ne pomeni storiti to človeku, določeni osebi — pravijo ti ljudje, ki se ne boje nobene nevarnosti, samo da morejo oškodovati državo. Ti ljudje so kakor kvartopirci, ki tudi ne poznajo nobene nevarnosti, kadar jih prevzame igralska strast.

— Če ga ujamejo, — je tarnala starka, — ne bo mogel nihče preprečiti, da bi ne ravnali z njim kot z zločincem. Z njim, z Gaelom. Bog daj, da bi ga raje zadela krogla obmejnega stražnika.

— Mati bi nikoli ne smela s takimi vzkliki izkušati boga, — je dejal Valcor čudno vznemirjen in razburjen.

— Prav zato, ker sem njegova mati, — je ugovarjala starka... prav zato me bo uslišal.

— Za svojega Bertranda si niste nikoli izmišljali podobnih želja, kaj ne?... Njega bi ljubili tudi, če bi grešil, če bi bil še živ, kaj ne?

Starka se je glasno in čudno zasmejala.

— Če bi grešil? — Ho, Bertranda... Ah, vi ne veste, kakšno je bilo njegovo srce.

DNEVNE VESTI

Gostovanje

»Na trgu pred cerkvijo je bilo polno ljudi. Mladi, stari, gospodari, zlasti pa gospodinjice, prihajajo gledat vsake poroke, da vidijo, kako se obnaša nevesta, kako stoji pred oltarjem ženin in kakšne pogaje imajo pri hrani. Vsa svata namreč nosi v žepnem robcu par kosov belih pogaj, ki jih deli pred cerkvijo gledalcem, in čim boljji je kruh, tem manj slabega se čuje o ženini in nevesti.

Ta dan je bila poroka petih parov. Od vseh strani so prihajali svatje. Vrskali so, kričali, godeli pa so urežavali tako poskočne viže, da so se vlekle na smeh tudi usta ostalih faranov, ki niso bili med svati. »Jezus, glej, Matilda! — Škramljica je kosata, pa gre z vencem k poroki. In še z zastavo Marijine družbe jo bodo sprejeli! Segulova iz Senarske ima prave muzikante. Lodenarjevi pa igrata Cigula in Cik. — Glej, že nesejo zastavo!«

In res. Dekleta Marijine družbe so prišla iz cerkve z zastavo, zakaj pridnejše sprejmejo gospod župnik zelo slovesno. One, ki so iz brezverskih hiš, v katerih se košatijo veri sovrani časniki, prejmejo samo žen v cerkvi. Nihče jim ne govori lepih besed, kako naj živijo, da bo bogu dopadljivo in cerkvi koristno. K pridnejšim pridje gospod celo na gostijo in o časti, ki je doletela takšno hišo, govorijo stare ženske še dolgo po tem. Ali zdaj to čast že malokdo doživi, kakor bi postali gospod skopci z obiskom.

(Iz cikla »Zima« v knjigi Ig. Koprivca »Kmetije včeraj in danes«.)

— V Zagrebu so zbrali za zimsko pomoč nad 3.000.000 din. Odbor za zimsko pomoč je doslej zbral v Zagrebu 3.047.933 din. Porabili so 993.121 din. Razen tega je še borza dela dala 730.000 din za javna dela. V Zagrebu je bilo torej za nezaposlene mnogo bolj preskrbljeno kakor pri nas. Že za prihodnjo zimo imajo zbranega nad 2.000.000 din denarja.

— Železniška nesreča v Karlovcu. Včeraj se je pripetila v Karlovcu huda železniška nesreča, ki je zahtevala človeško žrtve. Poštni izvozeček Marko Boršč je pripeljal dopoldne na kolodvor poštne pošiljke za Zagreb in, preden je vlak odpeljal, je odšel v skladišče premoga, kjer je vzel nekaj kosov premoga in se hotel vrniti čez prog. Znašel se je med kompozicijami vlakov in v tistem trenutku je prišel splitski brzi vlak, ki ga Boršč ni opazil. Lokomotiva je zagrabil Boršč, ga odhila na prog in vlak ga je čisto razrezal. Truplo je bilo strašno razmesarjeno.

— Višnja burja v severni Dalmaciji. Ze nekaj dni pihva v severni Dalmaciji višnja burja, ki je tudi začela precej ovirati lokalni promet na morju. Nekatere ladje sploh niso moge odpluti iz severnih luk. Na sinjski železnici pa tudi ne vozijo več zaradi silne burje. Temperatura je znašala na srednjem Primorju samo —4. — Afera v brodeškem muzeju. Odkrita je bila v Brodu velika afera, ki jo zdaj oblasti raziskujejo. Ko je prevzel službo v muzeju novi kuost, je ugotovil, da manjkajo mnogi dragoceni zgodovinski predmeti.

Muzaj je utrpel zaradi tega zelo veliko škodo.

— Prekoceanski park prišpev v splitsko luko. V splitskem pristanišču je pristal italijanski prekoceanski park »Nep-tunia«, ki vozi na redni prost med Evropo in Južno Ameriko. V Splitu se je vkr-calo 10 potnikov. Park je odplul v Bue-nos Aires. V Dalmaciji ni še dalje časa pristala nobena vožja ladja, odkar traja vojna.

— Vreme, Vremenska napoved pravi, da bo jutranja megla in obiten mraz, čez dan večinoma jasno in toplejše vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura v Splitu in Dubrovniku 4, na Rabu in Kumboru 1, v Ljubljani 0,8, v Sarajevu —1, v Mariboru —1,3, v Zagrebu in Visu —2, v Beogradu —5. — Davi je kazal barometer v Ljubljani 764,6, temperatura je znašala —9,2, na aerodromu —12,4 C.

Iz Ljubljane

—lj Prodaja benclna. Osrednji odsek trgovcev s tekočimi gorivi za dravsko bano-vinsko sporoča v zvezi z notico v »Slo-venem Narodu« z dne 6. t. m. o prodaji benclnske mešanice, da trgovci s tekočimi gorivi še vedno ne prodajajo benclnske mešanice, ker jo pod sedanjimi pogoji ne morejo prodajati. Šele, ko se bodo sedanjí pogoji spremenili, bo o lahko zopet pro-dajali benclnsko mešanico. Kar se tiče prodaje benclnske mešanice na nekaterih črpalkah, sporoča, da so te črpalke last benclnskega kartela, zaradi katerega so prav za prav morali trgovci s tekočimi gorivi ustaviti nadaljnjo prodajo benclnske mešanice.

—lj Vseled nenadne oboletosti direktorja Betetta je današnji koncert Glasbene Matice »Sonetni venec« preložen. Kupljene vstopnice ostanejo v veljavi.

Iz Celja

—c Šah. V 13. kolu glavnega turnirja Celjskega šahovskega kluba so bili v sredo doseženi naslednji rezultati: Rupar : Tavčar 0:1, Diehl : Csörgö 1:0, Pešič : Grašar 0:1, Schneider : dr. Cerin 1:0. Prekinjena

partija Schneider : Grašar se je končala remis. Stanje po 13 kolu je: Cijan 8½ (1), Grašar 8½, Fajs 7½ (1), Diehl 7½, Pešič 7, inž. Sajovic 6½ (1), Černelč 6 (1), Schneider 6, dr. Cerin 5, Rupar 4½, Tavčar 3 (3), Csörgö 2, Rajhman 1, inž. Marjanovič 0.

—c O razvojnih pogojih slovenske glas-be bo predaval skladatelj prof. L. M. Šker-janc iz Ljubljane v ponedeljek 11. t. m. ob 20. na ljudskem vseučilišču v Celju. Opozarjamo na to zanimivo in poučno pre-davanje.

—c Drž. krajevna zaščita dece in mla-dine v Celju bo na četrto soboto in v cel-no nedeljo prodajala oljke in butare, da nabere prispevkov za ubogo dečo. Podprite z nakupom to plemenito akcijo!

—c Sadjarji in vrtinarji! Celjska podruž-nica sadjarskega in vrtinarskega društva bo priredila v nedeljo 10. t. m. ob 14. na posestvu Mestnega zavetišča v Medlogu za sadjarje in vrtinarje poučno praktično zim-sko škropljenje sadnega drevja proti sad-nim škodljivcem. Vabljeni so vsi sadjarji, pa tudi lastniki mestnih sadnih vrtoč, ki nameravajo drevesca sami škropiti. Podružnica sadjarskega in vrtinarskega društva namerava letos uvesti škropljenje sad-nega drevja z lastno škroplilnico in pod svojim vodstvom. Vsi posestniki, ki želijo, da bi se škropljenje pri njih izvršilo, naj to takoj javijo v tajništvo sadjarske in vrt-narske podružnice v Celju. Cesta na grad 10. Stroške za škropljenje poravnajo last-niki podružnic. Pred škropljenjem je tre-ba drevesa očistiti in obrezati.

—c Pregled motornih vozil bo v po-nedeljek 18. t. m. pred mestno garažo na Sp. Lanovcu v Celju in sicer od 8. do 11. za območje predstojašstva mestne policije v Celju in od 11. do 13.30 za območje sre-skega načelstva v Celju. Vsa lastniki naj prinese s seboj prometno knjižico, vozniško izkaznico in državni kolek za 100 din. Kdor se ne bo udeležil pregleda, ne bo smel voziti z nepregledanim vozilom.

—c Žrtve nesreč. Ko je 26-letni kočarjev sin Franc Holobar iz Vrba pri Zalcu spravl-jal v sredo les v gozdu, je padlo težko deblu nanj in mu zlomilo desno nogo v gležnju. Istega dne si je 50-letna postrež-nica Katarina Huševa v Celju pri padcu v sobi zlomila desno roko v zapetju. V sredo se je 24-letni mesarski pomočnik Ivan Pirnat s Sp. Hudinje pri delu v me-stni klavnici po nesreči zabolil z nožem v desno koleno. Vse tri ponesrečence so oddali v celjsko bolnico.

SPORT

Tekme za banovinsko prvenstvo v sla-lomu za seniore in za dame bodo 10. mar-ca pri Senjorjevem domu na Pohorju. Raz-pisuje jih zimsko-sportni odsek SPD v Ma-riboru. Tekmovanje za seniore se prične ob 9., za dame po končanem tekmovalju seniorev. Pravico tekmovalja imajo vsi verificirani člani JZSS. Iz propagandnega ozra lahko tekmujejo pri damskem tek-movalju tudi neverificirane smučarke, ka-terih čas se pa ne šteje v klasifikaciji. Vsakdo tekmuje na lastno odgovornost. Prvoplasirani v konkurenci prejmejo čast-no darilo in si dobe naslov banovinskega prvaka v slalomu za l. 1940. Prijave je treba poslati na predpisanih tiskovinah najkasneje do 9. marca na naslov Ljubica Cingerli, Maribor, Putnik. Prijavnina zna-ša 5 din in jo je treba poslati istočasno s prijavnico. Za naknadne prijave, ki se spre-jemajo najpozneje eno uro pred startom, je plačati dvojno prijavnino. Tekmuje se po pravilih in pravilnikih JZSS. Zrebanje števil bo na predvečer v Senjorjevem do-mu. Istotam bo tudi razglasitev rezultatov in razdelitev daril po končanem tekmovalju. Za udeležence bo vozil v soboto 9. t. m. ob 14.30 z Grajskega trga poseben avto-bus v Ribnico na Pohorju.

— Posebni vlak k tekam v Planici. Sporočilo o posebnem vlaku iz Maribora za Planico popravljamo in toliko, da bo posebni vlak iz Maribora vozil v vsakem primeru s postanki na postajah: Maribor, Pragersko, Slov. Bistrica, Poljčane, Celje, Zidani most, Ljubljana. Opozarjamo vse udeležence, da jim je vožnja s tem vla-kom mogoča na podlagi redne vozovnice in obrazca K-13. Posebni vlak iz Zagre-ba, Brežice 2.55, Videm-Kriško 3.05, Raj-henburg 3.11, Sevnica 3.23, Zidani most 3.32, Hrastnik 4.02, Trbovlje 4.09, Zagor-je 4.16, Sava 4.26, Litija 4.34, Zalog 4.59, Devica Marija v Polju 5.03. Vožnja s tem vlakom je prav tako mogoča z normalno vozovnico in obrazcem K-13. Priporočamo tudi povratek s tem vlakom, ki bo od-hajal iz Rateče-Planice ob 17.25.

Mariborsko gledališče

Petek, 8. marca: Zaprtó.
Sobota, 9. marca, ob 20.: »Kovarstvo in ljubezen«. Red A.
Nedelja, 10. marca, ob 15.: »Zaroka na Ja-dranu«. Znižane cene.
ob 20.: »Othello«. Znižane cene.

Konec tedna v mariborskem gledališču. V soboto se ponovi vseskozi napeto zani-miva Schillerjeva zalogra »Kovarstvo in ljubezen«. Na vrsto pride red A. V nedeljo popoldne se uprizori priljubljena Rasber-gerjeva opereta »Zaroka na Jadrancu«, zve-čer pa Shakespearjev veličastni »Othello«. Za obe nedeljski predstavi veljajo znižane cene.

ni živinorejec od tega popolnoma ničesar. Žal je res le to, da je vedno manj živine in tudi telet. Preostala se vračanje na na-slov prizadeh: Cene mesa so se dvignile. Zakaj se niso dvignile tudi cene živini? Ne gre samo za koristi naših obmejnih ži-vinorejcev, ampak tudi za koristi mešča-nov, ki so zaradi podražitve mesa pri-zadeti, dočim so ostale cene živini iste, ka-kor so bile prej.

Ko se bližaj Mariboru...

Ceste v mariborski okolici — žalostno poglavje

Maribor, 7. marca
Čudne vtise dobiš, če se pripelješ z dežele v Maribor. Ko je zametel sneg, so kmetje ceste, ki vodijo skozi vasi, pravočasno očistili z orali, tako da so bile za promet uporabne. Sedaj so te ceste skoraj brez snega, vozilom in pešcem ne delajo nobenih težav. Slika pa se spremeni ko se bli-žaj Mariboru. Državne in banovinske ce-ste, ki se iztezajo v mesto, so ob obeh straneh že dva meseca sem zabarikadane in nagrmadene z barikadami snega in bla-ta. Te barikade so težave prej preko vsega cestišča in so ob vsakem srečanju zelo ovi-rale promet. Po številnih karambolih ter voznih izogibanjih pa so te barikade po-maknjene v stran, tako da je voljni promet še zmerom zelo oviran. Pešci morajo hoditi

po sredini ceste, s čimer spravljajo v ne-varnost sebe in vozilke, ali pa morajo brodit po snegu, blatu in vodi ob straneh ceste.

Imamo cestno policijski red in posebne oddelke potujoče cestne policije. Nemara bi bilo prav, da bi se tem potom ugotav-ljalo tudi stanje naših cest, ki nam ob meji niso v čast in ponos. Zadnje dni smo do-živeli še to razočaranje, da smo že skoraj popolnoma izgubili vsakršno upanje v tolikrat napovedano modernizacijo drž-avne ceste Maribor—Fram. Kar nas tre-utno zanima, pa je predvsem sledeče vprašanje: Kako naj se prav za prav pešci, kolešarji in kmetijski vozniki držijo cestne-ga reda, ako so robovi cest v stanju, ki dejansko onemogoča promet?

Žalosten dogodek v Slovenskih goricah

Tragičen konec Ivana Senekoviča — Razbojništvo v Mesarski ulici pred velikim kazenskim senatom

V Pernici v Slov. goricah je bil 3. de-cembra izvršen zločin, ki je bil tako krut, da se zgraja vsa javnost, zlasti, ker pri-padeta storilca organizaciji, ki se ponosa s tem, da spoštuje krščanska načela.

Kritičnega dne popoldne je kakor smo svojčas že poročali, skupina fantov, v ka-teri sta bila 22-letni delavec Stefan Graj-foner ter 21-letni kovaški pomočnik Jožef Horvat, popivala pri posestniku Jožefu Ile-šiču v Pernici. Družba je okoli 18. odšla ter se zglasila pri žetlarju Feliks-u Dežu in nato pri Pšenčnikovih v Pernici. Povsod so bili pogosteni. Zgodilo se je, da je Grajfoner zaostal in je prišel k Pšenčni-kovim kakšnih 10 minut pozneje. Tedaj je stopil Grajfoner v Pšenčnikovo hišo. Po pozdravu pa se je neki Ivan Senekovič obregnil, češ, kaj dela Grajfoner tukaj, ker je šentpetrsko, ter obenem Grajfonerja pozval, naj gre domov. Posledica tega po-ziva je bila, da je Grajfoner Senekoviča sunil s pestjo v prsi, nato pa zbežal preko travnika. Senekovič je skočil za Graj-fonerjem ter ga kmalu dohitel. Tedaj se je Grajfoner neprimadno obrnil ter z no-žem v rokah navlčil na Senekoviča in mu zasadil nož v levo oko. Senekovič se je, ves oblit s krvjo, zgrudil na tla in obležal, dočim je Grajfoner pobegnil. V naslednjem trenutku so se ostali fantje zbrali pri težko ranjenem Senekoviču, ki je ležal na tleh. Pristopil je tudi mladi Jožef Horvat ter sunil nesrečnega Senekoviča s čevljem v trebuh, da mu je raztrgal želodčno steno. Senekoviča so takoj odpremili v maribor-sko splošno bolnico, kjer so si zdravniki prizadevali, da bi mu rešili življenje. Vsa prizadevanja so bila zaman in je Seneko-vič naslednji dan podlegel smrtonosnim poškodbam.

Orožniki so zaradi suma uboja aretirali Stefana Grajfonerja in Jožefa Horvata.

Mariborske in okoliške novice

— Ljudska univerza v Mariboru. Danes 8. t. m. bo predaval dr. France Mesesnič, univ. profesor iz Ljubljane, o francoskem slikarstvu 19. stoletja. Predavanje bo po-jasnjevalo skopične slike.

— Novo lekarniško službo imata te-koči točen Albanežev lek. pri Sv. An-tonu na Frankopnovi 18. tel. 27-01, ter Königova lekarna pri Mariji pomagaj na Aleksandrovi cesti 1, tel. 21-79.

— Angliški klub. Sreči je predaval v prostorih tukajšnjega Angliškega kluba lektor ljubljanske univerze Mr. Lawrenson o londonskem narečju. Člani Angliškega kluba so se v lepem številu udeležili pre-davanja in so nagradili odličnega preda-vatelja za poučna ter zanimiva izvajanja s prisrčnim priznanjem. V imenu Angl-škega kluba je pozdravil predavatelja predsednik prof. dr. Kotnik.

— Mariborske društvene novice. V ne-deljo ob 10. bo pri Novem svetu redni ob-čni zbor tukajšnjega podobroba združenja rezervnih oficirjev in bojevnikov.

— Oseba vest. Za člana posvetovalne-ga odbora v finančnem ministrstvu je bil imenovan za l. 1940 ravatelj g. Antan Krejči iz Ruš kot zastopnik našega slo-venskega gospodarstva.

— Diplomirani so bili na pravni fakul-teti univerze v Ljubljani g. Jože Derkač iz Cankevo, Stefan Šoba iz Stopar pri Ma-kolah, Vlado Sojer iz Podbukovja, Silve-ster Šivic iz Ljubljane in Stane Vogrine iz Dobove. Čestitamo!

— Protituberkulozni dinar je v mesecu februarju dosegel vsoto 568.234 din. Izven stanovanjske akcije so darovali v sklad ga. Pavla König 200 din v spomin na po-kojnega ravnatelja g. Piška. Glasbena matica 100 din namestu nagrobnega ven-ca ravnatelju Hladke-Bolinskemu. Vsem prav iskrena hvala!

— Poroka. V Kamnici pri Mariboru sta se poročila gđ. Cilka Zuman iz Rogaske Slatine, ter g. Vasilij Sadovski, ostriški Osetovega vinogradnega posestva »Grč« pod Sv. Urbanom. Priči sta bila kamniški župan g. Peter Lorenčič in nevestin brat g. Janko Zuman, učitelj pri Sv. Križu pri Rogaski Slatini. Poročili so se še Vinko Kocijper, ključavničar, in Amalija Koštom-ter zasebni uradnik Josip Welcebah in Hermina Korent. Novoporočencem iskreno čestitamo!

— Novi grobovi. V splošni bolnici je umrla 31letna Amalija Fideršek. V Stra-žunski ulici 28 na Pobrežju je umrl upo-kojeni železničar Franc Bračič, star 67 let. V bolnici je umrla vintarjeva hčerka Marija Berič, stara 22 let. V Vrbanovi 25 učiteljeva vdova Katarina Semulič, ki je doživela častljivo starost 82 let. V Pe-liku 3 v Kosačkih je umrla vdova po šol-skem nadzorniku M. Heric, v Vinarski ul-ici Heric, stara 76 let, v Vinarski ulici 3 v Krtvinji posestnica Terezija Urbanč, stara 53 let. Zahajočim naše globoko so-žalje.

Grajfoner je pri zaslišanju zločin priznal, toda zagovarjal se je s silobranom, Hor-vat pa je tajil vsako krivdo ter se je za-govarjal s tem, češ, da se pokojnega Se-nekoviča sploh ni dotaknil.

Vsa zadeva se je danes dopoldne razči-ščevala pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča, kjer sta se morala zagovarjati Grajfoner in Hor-vat, ki sta člana iste organizacije kakor pok. Senekovič.

Razprava ob času poročila še ni kon-čana.

Zatem se je moral zagovarjati pred ve-likim kazenskim senatom 29-letni čevlar-ski pomočnik Ivan Heričko iz Maribora, ki ga je državni tožilec obtožil zaradi raz-bojništva.

Kakor smo že svojčas obširno poročali, je okoli polnoči 24. septembra 1939 neki možki v Mesarski ulici iz zasede navlil na zasebnico Ivano Kozljančevico, ki se je iz gostilne v Stolni ulici vračala domov. Neznanec je Kozljančevico zgrabil, jo davil in vrgel na tla, kjer jo je potem s pestjo bil s tako silo po glavi in vsem telesu, da je Kozljančevica obležala. Napadalec ji je potem iztrgal ročno torbico, jo napadalec bil denarnica s 3084 din gotovine, hra-nilna knjižica in razni dokumenti, ter s plenom pobegnil. Kozljančevico so našli vso potlačeno in onemogo. Na podlagi osebnega popisa je policija par ur zatem zaradi suma razbojništva aretirala 29-letnega čevlarskega pomočnika Ivana Herička, pri katerem pa niso našli nobenega denarja in ničesar, kar bi ga obremnilo. Toda pri soočenju je Kozljančevica z vso gotovostjo spoznala v Heričku napadaleca in roparja, dasi je ta dosledno tajil vsako krivdo.

Tudi pri današnji razpravi je Heričko odločno tajil vsako krivdo. Razprava ob času poročila še traja.

— Pripombe. Prejeli smo s prošnjo za objavo: »Lastniki stanovanjskih hišic v delavski koloniji smo razdeljeni na dva kroga. Nekateri med njimi imajo posebno srečo ter uživajo 10letno olajšavo, drugi pa smo vredni le 15letne olajšave. Seveda je zaradi tega med prizadetimi precejšnje nerazpoloženje. Čudno, da se še ni zaveza uredila v duhu pravčnosti in enakopravnosti. Vsi, ki smo si naložili na ramena isto breme, smo upravičeni do enakih doi-znosti, pa tudi do enakih pravi!«

— Mariborski pogovori. Med Maribor-čani je še danes živahno zanimanje za razplet afe-re, o kateri je bilo svojčas mno-go ubijani. Gre za znanega mariborskega trgovca Ivana Pečarja, ki so ga svojčas zajeli nemški obmejni organi zaradi tiho-tapstva valute. Ivan Pečar je bil doslej v Gradcu v preiskovalnem zaporu. Te dni pa je bila pred graškim sodiščem obrav-nava in je bil Ivan Pečar, ki so mu že ob priliki aretacije zaplenili 15.000 mark, ob-sojen na leto in pol ječe ter na globo 20.000 mark v primeru neizterljivosti je obsojen še na nadaljnjih 6 mesecev ječe. Zanimivo je, da se je v teku preiskave ter razprave izkazalo, da sta bila zapletena v to afero tudi dva druga znana Maribor-čana, ki pa se jima je posrečilo, da sta io pravočasno odkrila v neznanu smer. Nemške oblasti poizvedujejo za omenje-nima Mariborčanoma. Zanimivo je ne-dvomno tudi to, da čaka Ivana Pečarja po prestatku gornje kazni postopanje naših oblastev, pred katerimi se bo moral zaga-varjati zaradi tihotapstva valute.

— Zaradi nesrečne ljubozni. Na Radju na Kozjaku si je v samostojnem namenu prerezal žile na levem zapetju 28 letni kmečki delavec Franc H. Domačini so ga našli vsega krvavega v postelji. Takoj so poklicali zdravnika, ki mu je rešil življe-nje. V ozadju poskušnega samomora so ljubceznice zadržane.

— Nesreča v železniških delavnicah. Pri premikanju železniških vagonov je po ne-srečni naključju prišel med vagonse odbijajo 31letni delavec Franc Predan. Su-nok je bil tako močan, da je Predan do-bil hude notranje poškodbe, tako da so ga morali reševalci odpremiti v splošno bolnico.

— Hotel je ustreliti psa, pa je nstrelil sebe. V Partinju v Slovenskih goricah je hotel 60letni posestnik Franc Lorber z lovsko puško ustreliti bolnega psa. Toda zgodilo se je, da je Lorber s puško tako neprevidno ravnal, da se je puška predča-sno sprožila in je izstreljek zadell Lorber-ja v glavo. Nesrečni Lorber se je zgrudil na tla in obležal v mlaki krvi. Prepeljali so ga v mariborsko splošno bolnico, kjer pa je kmalu po prevozu podlegel poškod-bam in umrl.

— Nezgoda pri telovadbi. V neki mari-borski telovadnici sta si pri telovadbi zlo-mila roko 17letni dijak Karel Černec in 16letni dijak Zvonko Jelen, oba stanujoča

v Koroševi ulici. Silčna usoda je dolete-la tudi šetnega učenca Branka Podgornika, stanujočega v Gozdi ulici. Vsi poško-dovanci se zdravijo v mariborski splošni bolnici.

— Dar. Namestu venca na grob pokoj-nega ticalca Martina Babčiča je daroval veleindustriec g. Hutter 500 din prosto-voljni gasilski četi v Mariboru.

— Po nekaterih vrtovih v mestu se je na sadnem in tudi okrasnem drevju ter grmičevju najhujši sadni škodljivec kapar San Jose ali kalifornijski kapar, že moč-neje razširil. Zato bo treba vsa okužena drevesa in grmičevje posekati in sežgati. Da bi pa to delo bilo res temeljito izvrše-no, ga bo mestna občina izvršila pod strokovnim vodstvom državnega strokovnja-ka za rastlinske bolezni.

Pobočena krava se je utrgala v klav-nici in zbežala nato po Plinarniški ulici, po Aleksandrovi cesti proti Kosačkom, na-posled so jo pa ujeli na šturmornem dvo-rišču. Med potjo je podrla štiri kolešarje in občno poškodovala dva moška.

— Drobne novice. Ivanu Veršiču iz Bol-fenkove 5 je izginilo z dvorišča v Smeto-novi ulici 5 kolo znamke »Wanderer« z evidenčnim številko 2 - 26011. Kolo je vred-no 1500 din. — Na Aleksandrovi cesti je neki kolešar podrl na tla 43 letno posest-nico Marijo Legvartovo, ki je obležala z zlomljeno levo nogo. Legvartova se zdravi v bolnici. — V noči na četrtek so doslej še neznani zlikovci razbili in poškodovali na-pisne tablice na novi stavbi »Drave« v Sodni ulici. Za storilce poizveduje policia.

— V Frankopnovi ulici je napadljiv pes napadel 12 letnega učenca Ferdinanda Ba-raniča ter ga obrizal po nosi.

— Mariborsko vreme. Najvišja tempe-ratura včerajšnjega dne je bila —1,3. Davi pa je značala temperatura —10,7. Vre-menska napoved pravi, da bo oblačno in vetrovno vreme.

Iz Ptuja

— Iz davčne službe. V pokoj je stopil šef tukajšnje davčne uprave g. inšpektor Prime Albert. Za njegovega namestnika je bil imenovan višji kontrolor g. Rudolf Pod-krajšek.

— Tujski promet. V mescu februarju je obiskalo Ptuj samo 134 tujcev, med njimi inozemcev le 15.

— Napad. V Zamušanjih je bil napaden 20letni posestnikov sin Franc Petrovič od starih neznanih fantov. Napad je bil izvršen ponoči in so neznanci Petroviča tako ob-delali, da je obležal nezavesten. Prepeljan je bil v bolnico, kjer so ugotovili hude poškodbe. Za napadalcu polizevujejo orožniki.

— Huda nezgoda. Posestnikov sin Franc Šeserko iz Hlaponc je bil zaposlen pri stroju za rezanje slame. Med delom je po ne-sreči prišel z roko v stroj, pri čemer je izgubil tri prste. Hudo poškodovanega so pripeljali v ptujsko bolnico.

— Jadranska straža bo priredila skup-no s »Putnikom« v Ptuj skopično pre-davanje o Hrvatskem Primorju in predva-janje zvočnega filma »Od Zagreba do Ra-ba«. Predavanje bo v četrtek 14. t. m. ob 20. v Mestnem gledališču. Predaval bo ravnatelj g. I. S. Vrgljanič s Sušaka. Pri-kažujemo, da bodo meščani znali ceniti trud tukajšnjega krajevnega odbora JS in da bodo dvorano polno zasedli. Film je žel veliko odobravanje tudi v drugih državah. Občni zbor JS bo v soboto 9. t. m. ob 20. v Narodnem domu.

— Živinski sejem. Na zadnji živinski se-jem je bilo prignanih 96 volov, 257 krav, 15 bikov, 30 juncov, 79 telet, 93 konj, 10 zrebret, skupaj 580 glav; prodanih pa je bilo 324 glav. Voli so se prodajali po 3,50 do 5,50, krave po 2,25 do 4,50, bikji po 3,50 do 4,75, junci po 3,25 do 4, teleta po 3,50 do 5,75 din za kilogram žive teže. Konji so se prodajali po 470 do 6000 din, junci pa po 950 do 2300 din. Na sinjski sejem je bilo pripeljanih 307 svinj, prodanih pa je bilo 128. Prolenki, stari 6 do 12 tednov, so se prodajali po 80 do 160 din, debele svinje po 7,50 do 9 din, plemene svinje pa po 6 do 7,25 din za kilogram žive teže.

Iz Gornje Radgone

— Orjaški hrasti padajo. Na obmejno železnico postajo v Gornji Radgoni so te dni pripeljali iz Negove orjaški hrast les-nega trgovca g. Franca Klobasa iz Oče-slavcev, kjer čaka sedaj na izvoz. Med veli-ko množino hrastovega lesa, ki se vsak dan nalaga na postaji, zbujajo orjaški hrast pre-cej pozornosti. Rasel je nad 200 let v gozdu veleposestnika kneza Karola Trautmanns-dorfa v Negovi na tako imenovani »pa-sahe«, kjer je ostal sedaj samo še en pobrat-im, medtem ko so bili vsi drugi že pose-kanj ter po večini izvoženi. Kot pravcati orjak je dosegel visokost nad 32 m z glad-kim deblom do vejavja 16 m s prostornino nad 11 kubnih metrov. Njegov pobratim, ki še stoji, je dosegel visokost 28 m, ven-dar pa letos še ne bo padel. Kupnina za stoeč hrast je znašala lepih 10 tisočakov, toda kupec je imel še precejšnje stroške za spravljanje tega orjaka, ker je moral oskr-beti za prevoz posebne sami izredno močne konstrukcije in šest parov močnih konj. Podoben orjaški hrast je padel te dni v Čakovi pri Sv. Jurju ob Ščavnici, kjer je lesna trvdka Brenner iz Zagreba kupila od posestnika Franca Belca približno ena-kega orjaka prav tako za 10 tisočakov. Bila sta to dva izredna eksemplarja orjak-ov v tukajšnjem okolišu.

— Mura zopet očiščena ledenih plošč. Ob nastopu zadnjega južnega vremena so pri-čele pokati na Muri ogromne ledene plasti, ki so pokrivale reko nad dva mesca. S tem je bilo delo pionirjev, ki so bili za-posleni pri razstreljevanju ledenih plošč, precej olajšano. V noči na sredo je bilo siliti iz Mure precejšen trus ledenih go-ra, ki so se valile po reki, ker so pionirji pri Radenci-Petanjih že odprli strugo v toliko, da so valovi deroče reke mogli od-nesti s seboj nakoplene plasti ledenih plošč. Ker je nevarnost odstranjenja, je bil med Radenci in Petanji zopet post

Dr. Valentin Korun †

Ljubljana, 8. marca
V ljubljanski bolnici je smrti ob 21. uri
umrl gimn. ravnatelj v p. dr. Valentin
Korun Pokojnik, ki je 14. februarja letos
praznoval svojo 75. letnico, se je že nekaj
časa počutil slabega, zato zadnji čas ni
zapuščal svojega stanovanja na Mirju. Ker
ga je včeraj dopoldne nenadoma obšla sla-
bost, so ga prepeljali v bolnico, kjer pa
je zvečer za vedno zatisnil oči.

Pokojni dr. Valentin Korun se je rodil
v Glinjah pri Braslovcah. Osnovno šolo je
obiskoval v Braslovcah, gimnazijo pa v
Celju. Po končani gimnazijskih študijah
je odšel na univerzo v Gradec, kjer je stu-
diral slavistiko in klasično filologijo in

kjer je bil l. 1896. promoviran. Kot su-
plent je služboval v ljubljanski realci, kot
profesor v Kranju, potem v I. drž. gimna-
ziji v Ljubljani in kot ravnatelj v III. drž.
gimnaziji v Ljubljani, dokler ni l. 1925
stopil v pokoj. Svojo službo je kot profe-
sor in kot ravnatelj izvrševal nad vse ve-
stno in bo njegovo ime trajno zapisano v
zgodovini slovenskega kulturnega življe-
nja ne samo kot pedagoga, marveč tudi
kot pisatelja. V poslovanju si je pridobil
odlično mesto. Objavljal je leposlovne čr-
tice, potopise in humoreske ter satire v
raznih listih in revijah, med drugim tudi
v svojem časopisu »Življenje in svet«.
Od l. 1919 do 1925 je bil dr. Valentin Ko-
run tudi predsednik ljubljanske sekcije
Profesorstva društva in mnogo let tudi
Francoskega krožka, ki ga je izvolil za
svojega častnega člana.

Pokojni ravnatelj je bil velik prijatelj
prirode in je bil vedno navdušen turist.
Kot človeka ga je odlikoval zdrav humor,
zato je bil vsem ljub in drag družabnik.

Za svoje zasluge je bil odlikovan z re-
dom sv. Save IV. in III. stopnje. Blagi
pokojnik zapušta globoko žalujoco sopro-
go, sina dr. Milana in mnogoštevilno sorod-
stvo, ki jim izrekamo ob prebriski izgubi
naše najiskrenejše sožalje!

Pogreb pokojnega dr. Valentina Koru-
na bo jutri ob 16.30 izpred mrtvašnice
splošne bolnice na pokopališče pri Sv. Križu.

Iz Metlike

Razpored sokolske telovadbe. Sokol pri-
čenja zopet redno telovadbo vseh oddelkov.
Dnevi in ure so za čas trajanja mraza
razdeljeni takole: moška deca ponedeljek
in četrtek ob 18. do 19., moški naraščaj in
člani ob četrtek ob 20. do 22., ženska deca
ponedeljek in četrtek ob pol 17. do pol 18.,
ženski naraščaj in članice pa ob ponedel-
jekih od pol 20. do 21. Posečajte redno
telovadbo!

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklci, izjave beseda din 1.—
davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din.

MALI OGLASI
»Slov. Naroda«

umajo
sigurno aspeh

PRED NAKUPOM OBUTVE

si oglejte našo nedeljsko raz-
stavo. Brajkovič živko, diplo-
mirano čevljarstvo, Ljubljana,
Igriška 3 (pri Drami). 739

50 PAR ENTLANJE
azuriranje, vezanje zaves, pe-
rija, monogramov, gumbic. —
Velika zaloga perja po 7.— din.
»Julijana«, Gosposvetska c. 12
in Franciskanska ul. 3. 4. L.

KLIŠEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din.

DRVA ZA KURJAVO
suna in sveža, bukovo oglje,
apno — vagonске pošiljke, ku-
pujemo. Ponudbe s količinami,
cenami poslati takoj na: Biro
Bela, Sombor. 751

PODSTREŠJA
Starine, ki jih najdet pod stre-
ho, kupi TIZIAN, Franciskans-
ka ulica, pasaja. 749

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din.

OREHOVA JEDRCA
sortiran cvetlični med in me-
dico dobite najceneje v
MEDARNI
Ljubljana, Židovska ul. 6. 501

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din.

GOSPODINJA
dobra kuharica, vajena tudi
vseh drugih del, išče službo pri
oročnikih ali pri majhni dru-
žini. Ponudbe na upravo lista
pod »Poštena«. 742

MODISTKA
v Sarajevu isce samostojno de-
lavko za takoj. — Pogoji zelo
ugodni. Ponudbe na: Sarajevo,
Dobrovoljačka 73. 752

DOPISI

Beseda 50 par. davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din.

GOSPOD
srednje starosti išče do 24 let
staro solidno prijateljico, ki bi
jo redno podpiral. Pismene po-
nudbe s polnim naslovom na
upravo pod »Cvetična pomlad«. 754

KATERI DOBROSREČNI
GOSPOD
bi pomagal mladi gospodični do
službe? — Ponudbe pod šifro
»Hvaležna«. 748

Inserirajte
v
SLOV. NARODU

Vabilo

na 45. redno skupščino

Posojilnice, z. z. n. j.
v Zagorju ob Savi

ki bo v ponedeljek, dne 18. marca 1940 ob 18. uri v zadržnih
uradnih prostorih z naslednjim dnevnim redom:

1. Otvoritev in konstituiranje skupščine.
2. Čitanje zapisnika 44. redne skupščine.
3. Poročilo: a) upravnega odbora;
b) nadzornega odbora.
4. Sklepanje o letnem računu, o porabi poslovnega prebitka
in o delitvi razrešnice članom upravnega in nadzornega
odбора.
5. Volitve dveh članov upravnega odbora in enega člana nad-
zornega odbora.
6. Predlogi in pritožbe.
7. Določitev: a) vsote, do katere se sme zadruga zadolžiti;
b) vsote hranilnih vlog, ki jih sme zadruga
sprejeti;
c) najvišjega zneska, ki ga sme zadruga pode-
liti posameznim zadržnikom.
8. Slučajnosti.

Ako skupščina ob določen uri ne bi bila sklepna, bo po
ure pozneje druga skupščina na istem kraju in z istim dnev-
nim redom, ki bo v smislu § 38 pravil sklopala veljavno ne
glede na število navzočih zadržnikov.

Letni sklepi računi so razgrnjeni na vpogled zadržni-
kom in bivšim zadržnikom, katerih jamstvo še ni prestalo,
v poslovalnici zadruge med uradnimi urami.

Za upravni odbor:

Dr. Tomo Zarnik, s. r., predsednik — Kolenc Lojze, s. r., član.

Katera je Vaša
SREČNA
BARVA
pudra

9 izmed 10 žena
uporablja napačno barvo
pudra.

Napačna barva pudra Vam daje
strašen, trd »olepšan« izgled —
napravila Vas starejšo, kakor ste.
Edini način, s katerim boste našli
Vašo pravo nianso, je, da preiz-
kusite eno barvo pudra na eni,
drugo barvo pa na drugi strani
Vašega lica. Napravite še danes
ta poizkus z novimi dražestnimi
niansami pudra Tokalon. Te
najnovejše nianse so mešane
s pomočjo novega stroja —
»hromaskopa«. Kakor magično oko
izbira ta stroj barve z nepogreš-
ljivo točnostjo. Zdaj ni več
»olepšavajočega« pudranja. Puder
se tako dovršeno prilaga koži, da
izgleda, kakor da bi bil njen se-
stavni del. Puder Tokalon je po
patentiranem postopku pomešan
s »kremsko peno«. Ta doseže, da
se drži na licu ves dan, celo na
vetru in v dežju. Poizkusite še
danes puder Tokalon. Opazujte,
kako presenetljivo izboljšanje bo
povzročil v Vašem tenu.

„Pri Levu“, Gosposvetska 16
Morske ribe:

Morski raki, lovra, trljia, luben, arbut, zobatec, oslič, list,
lignje, San Piero itd. — Primorske specialitete!
Odlična vina! — Posebnost: CRNOGORSKO »CRMNICKO«.
Se priporoča

Leo Garzaroli

Najboljši vodnik po radijskem svetu je
„NAŠ VAL“

sporedi evropskih postaj na vseh valovih,
strokovni članki, roman, novela, novice
z radijskega in televizijskega sveta, filmski
pregled, nagradni natečaj, smešnice.

Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran!
UPRAVA: Ljubljana, Knaflicjeva ulica 5.
Mesečna naročnina samo 10.— dinarjev!

Daniel Lesueur

Krinka
ljubezni

Roman

Cemu naj bi on, mogoče tega sveta, spoštoval to
siroto, ki je bilo edino njeno imetje podedovano
stara hiša, nekoliko razkošno opremljena, in spomin
na nekatera junška dejanja, to staro, ki ji je bilo
edini pribojček k sočivju njenega vrtiča nekaj gro-
šev, skromen zaslužek od šivanja raztrganih mrež!

Ni imel niti časa, da bi kaj pripomnil, ko je zasli-
šal zunaj na stopnicah ropot.

Nekdo je prihajal.

— Ah, tu je naša »Nedolžna«! — je zašepetala
Mathurina.

Vrata so se odprla in na pragu se je pojavila
koščena postava. Ob pogledu na markiza je ostrmela
in nepremično obstala.

— Kar stopite naprej, Mauricetta. Ne bojte se.

Jaz sem vaš prijatelj. — jo je odgovoril Valcor.

Tedaj se je žena nasmehnila in stopila nekaj ko-
rakov naprej. Njene oči pa niso izgubile nekega po-

sebnega uprtega izraza tope sanjivosti, ki se je
zdelo, da jo je povzročil magnetizem.

Zdelo se je, da je markiza spoznala. Zadržala je.
kakor da jo je spreletel mraz. Bizarno navdušenje
je izginilo z njenega obraza. In takoj je zbežala
v kot, kjer je sedla, se priklonila za glavo in se naslo-
nila na komolce. Bila je kakor otrok, ki se boji,
da bo tepen.

Valcor se je ozrl na staro in zmajal z glavo,
kakor da hoče reči: Zal je še vedno enaka...

Nadaljevala sta prekinjeni pogovor, ne da bi se
zmenila za umobolno. To je bil edini način, s katerim
se je dala ubožica pomiriti; ko je lahko mislila, da
je pozabljena, ji je odleglo. Ozrla se je izpod čela
sem in tja, potem je pa vstala in stopila korak
naprej. Ko se markiz in starša še vedno nista zme-
nila za njo, se je odločila za dejanje. Odšla je na
drugo stran sobe in privlekla v svoj kotiček k peči
velik svezjen raztrgani mrež. In tiho je jela šivati
raztrgane oči na mrežah.

Mauricetta Gaelova, vdova po Bertrandu in mati
mlade lepote, ki jo je ta čas spremljal po obali
prince de Villingen, je bila s čudovito vztrajnostjo
ohranila nekaj tiste inteligence, ki jo je potrebovala
za svoje skromno delo. V njem je bila izredno spre-
tna in izurjena. Glas o tem se je kmalu razširil med
ribiči. Prikupila se jim je in vzljubili so jo tem bolj,
ker so bili praznovorni, kakor naše kmečko ljudstvo
in pomorski sploh, ki kažejo posebno zanimanje
za umobolne. Od vseh strani so prihajali ljudje k
»Nedolžni«, kakor so jo nazivali, in prinašali so ji

mreže v popravilo. In lastniki mrež so celo trdili,
da se love ribe v nje mnogo raje, nego v mreže,
popravljene z drugimi rokami in ne s spretnimi prsti
uboge Mauricette.

In tako se je naša umobolna sirota z delom svojih
rok skromno preživljala.

Nekdo je bila tudi ona zelo lepa. Takrat je bila
še mlada. Takrat so ji ljubezen, radost in ponos na
njenega postavnega Bertranda Gaela razvneli
zenice in oživljali nežno oblikovane poteze. Takrat
je imela še krasne kostanjeve lase, spletene v dve
debeli kiti. A zdaj je bil njen obraz že žolt in topo
so zrl v svet njene oči, podobne okencem, za kate-
rimi ni življenja. A njeni prerano osiveli lasje so
komaj nosili težo črne rute.

Ni ni kazalo, da razume vsaj v glavnem to, kar
je govorila njena tašča z markizom o Mathiasu,
mlajšem bratu njenega toli ljubljenega moža. Pu-
stolovski ogleduh, nemiren in nestanovit, ki niti
v predelkih med glavnimi ribolovi ni mogel ostati
pod rodbinsko streho. S svojo barko je po cele
dneve jadril po morju in pogosto sploh ni pripeljal
v nji nobene ribe. In vendar so videli ljudje pri njem
zlato, mnogo zlata. Nekaj ga je hotel dati tudi ma-
teri, toda ona je trdovratno odklanjala vse, o čemer
ni točno vedela, da je pošteno zaslužen. In Mathias
se je vozil v Brest zapravljat svoj denar. Bil je mla-
denič, ki se je rad zabaval in veselil. A stara Mathu-
lina je postala sčasoma še strožja in varčnejša, ko
je morala spraviti iz sebe besedo »o pokvarjenih
ženskah«.

Bila je pa še ena beseda, ki jo je izgovarjala tiho
in s prizvokom neizmernega odpora. To je bila be-
seda: »sleparija«. V teh krajih gorate obale ljudje
ne poznajo osnovnega heroizma. Toda malone vsi
moški tvegajo svoje življenje, da opeharijo državo
in spravijo na morje blago sumljivega izvora. Pre-
težni večini teh grobih ljudi se to sploh ne zdi greh.
Fizična nevarnost, ki se ji izpostavlja tak slepar,
poplemeniti nezakonito dejanje in ga ovenča z ne-
kakšnim višjim posvečenjem. Storitvi kaj slabega
državi še ne pomeni storiti to človeku, določeni osebi
— pravijo ti ljudje, ki se ne boje nobene nevarnosti,
samo da morejo oškodovati državo. Ti ljudje so ka-
kor kvartopirci, ki tudi ne poznajo nobene nevar-
nosti, kadar jih prevzame igralska strast.

— Če ga ujamejo, — je tarnala starša, — ne bo
mogel nihče preprečiti, da bi ne ravnali z njim kot
z zločincem. Z njim, z Gaelom. Bog daj, da bi ga
raje zadela krogla obmejnega stražnika.

— Mati bi nikoli ne smela s takimi vzkliki izkušati
boga, — je dejal Valcor čudno vznemirjen in raz-
burjen.

— Prav zato, ker sem njegova mati, — je ugo-
varjala starša... prav zato me bo uslišal.

— Za svojega Bertranda si niste nikoli izmišljali
podobnih želja, kaj ne?... Njega bi ljubili tudi,
če bi grešil, če bi bil še živ, kaj ne?

Starša se je glasno in čudno zasmejala.

— Če bi grešil? — Ho, Bertranda... Ah, vi ne
veste, kakšno je bilo njegovo srce.